29.07.2025 08:32:33
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

28 Ιουλίου 2025 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **4012**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 85049

Τροποποίηση των αποφάσεων ίδρυσης και έγκρισης του κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές (Theory of Law and Interdisciplinary Legal Studies)» του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 3341/1925 «Περί ιδρύσεως Πανεπιστημίου εν Θεσσαλονίκη» (Α’ 154), με τον οποίο ιδρύθηκε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ως «Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης», όπως μετονομάστηκε σε «Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» με το άρθρο 7 του ν. 3108/1954 (Α’ 314).

2. Το π.δ. 98/2013 «Κατάργηση του Γενικού Τμήματος, μεταφορά έδρας τμήματος και ίδρυση-συγκρότηση, μετονομασία και ανασυγκρότηση Σχολών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» (Α’ 134 διόρθωση σφάλματος Α’ 140).

3. Το π.δ. 74/2017 «Μετονομασία της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Α’ 106).

4. Την υπό στοιχεία 169775/Ζ1/15-12-2020 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με «Μετονομασία του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Β’ 5710).

5. Την υπό στοιχεία 131993/Ζ1/16-11-2023 απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού «Μετονομασία της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Β’ 6652).

6. Τα άρθρα 75-83 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α’ 184).

7. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α’ 137).

8. Τα άρθρα 16 παρ. 4, 79-89 και 455 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α’ 141).

9. Τα άρθρα 14 και 15 του ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α’ 189).

10. Την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β’ 1466).

11. Την υπό στοιχεία 108990/Ζ1/8-9-2022 υπουργική απόφαση «Ρύθμιση των θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης» (Β’ 4899).

12. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 (αρ. εισ. πρωτ. Α.Π.Θ. 19461/2-11-2022) εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 “Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις” για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

13. Τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 4084/2023 και Β’ 5761/2024).

14. Την υπ’ αρ. 26770/24-11-2023 διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Υ.Ο.Δ.Δ. 1287), περί συγκρότησης του Συμβουλίου Διοίκησης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

15. Την υπ’ αρ. 75140/11-6-2025 (Υ.Ο.Δ.Δ. 680) διαπιστωτική πράξη του ασκούντος καθήκοντα Πρύτανη του Α.Π.Θ., περί εκλογής του Κυριάκου Αναστασιάδη του Ηρακλή, Καθηγητή του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας, ως Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

16. Την υπ’ αρ. 6340/23-9-2024 (ΑΔΑ: 6ΦΠΦ46Ψ8ΧΒ-Φ3Φ) διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Α.Π.Θ. περί συγκρότησης της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. για το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 και τις υπ’ αρ.: α) 14887/21-10-2024 (ΑΔΑ: 99ΓΣ46Ψ8ΧΒ-Δ1Γ), β) 25919/25-11-2024 (ΑΔΑ: ΨΡΡΙ46Ψ8ΧΒ-ΘΧΒ) και γ) 78056/23-6-2025 (ΑΔΑ: ΨΛ1146Ψ8ΧΒ-6ΝΡ) διαπιστωτικές πράξεις του Πρύτανη του Α.Π.Θ. περί ανασυγκρότησης της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. για το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025.

17. Την υπ’ αρ. 22476/9-11-2022 (ΑΔΑ: 6ΣΡ046Ψ8ΧΒ-22Σ) απόφαση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. περί συγκρότησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τις υπ’ αρ.: α) 50006/7-3-2024 (ΑΔΑ: ΨΡΘΡ46Ψ8ΧΒ-ΞΞΔ) και β) 58667/15-4-2024 (ΑΔΑ: 9Ι6546Ψ8ΧΒ-Ε4Χ) αποφάσεις της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. περί ανασυγκρότησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ.

18. Την υπ’ αρ. 29305/10-7-2018 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 3645), όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 35561/13-9-2019 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 3633) σχετικά με την ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές» του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

19. Την υπ’ αρ. 21022/15-3-2019 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 1117), όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 35561/13-9-2019 (Β’ 3633) απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σχετικά με την έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές» του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

20. Την εισήγηση της Συνέλευσης Σχολής του Τμήματος Νομικής (συνεδρίαση με αριθμό 267/21-5-2024) σχετικά με την τροποποίηση του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές (Theory of Law and Interdisciplinary Legal Studies)», με συνημμένα σε αυτή τη μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας και τον αναλυτικό προϋπολογισμό, τα οποία αποτελούν διακριτά Παραρτήματα της παρούσας απόφασης και εξαιρούνται της δημοσίευσής τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

21. Την υπ’ αρ. 48388/21-2-2025 θετική εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. (συνεδρίαση με αριθμό 46/15-7-2024) σχετικά με την τροποποίηση του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές (Theory of Law and Interdisciplinary Legal Studies)».

22. Την απόφαση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. στη συνεδρίασή της υπ’ αρ. 3158/19-3-2025, σχετικά με την τροποποίηση των αποφάσεων ίδρυσης και έγκρισης του κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές (Theory of Law and Interdisciplinary Legal Studies)» του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ.

23. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

24. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Α. Την τροποποίηση, από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025, της υπ’ αρ. 29305/10-7-2018 απόφασης της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 3645), όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 35561/13-9-2019 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 3633) σχετικά με την ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές» του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022, ως εξής:

Άρθρο 1
Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Νομικής της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργανώνει και εξακολουθεί να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές (Theory of Law and Interdisciplinary Legal Studies)», σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τον ν. 4957/2022.

Άρθρο 2
Γνωστικό Αντικείμενο-Σκοπός

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι η εξειδικευμένη καλλιέργεια του γνωστικού αντικειμένου «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές», που περιλαμβάνει τα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα-μαθήματα: Ιστορία του Δικαίου, Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου, Κοινωνιολογία του Δικαίου, Εκκλησιαστικό Δίκαιο, Δίκαιο και Πληροφορική.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η συστηματική εμβάθυνση και εξειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές».

Πιο συγκεκριμένα:

Προαγωγή Γνώσης και Έρευνας. Εστιάζει στη μελέτη των βασικών ρευμάτων και τάσεων στη νομική θεωρία, ώστε οι φοιτητές να κατανοούν σε βάθος τα ιστορικά, φιλοσοφικά και κοινωνιολογικά θεμέλια του Δικαίου,

μέσα από την εμβάθυνση στα επιμέρους γνωστικά πεδία του προγράμματος, Ιστορία του Δικαίου, Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου, Κοινωνιολογία του Δικαίου, Εκκλησιαστικό Δίκαιο, Δίκαιο και Πληροφορική. Ενθαρρύνει την ανάπτυξη πρωτότυπης έρευνας, συνδυάζοντας διαφορετικές επιστημονικές προσεγγίσεις (π.χ. νομική, φιλοσοφική, κοινωνιολογική, οικονομική, πολιτική επιστήμη κ.λπ.) και αξιοποιώντας διεπιστημονικές μεθόδους.

Κάλυψη Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Αναγκών. Προσφέρει μαθήματα, σεμινάρια και εργαστήρια που προάγουν την κριτική σκέψη και την αναλυτική ικανότητα, εφοδιάζοντας τους φοιτητές με δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες. Υποστηρίζει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών σε επιστημονικές εκδηλώσεις (συνέδρια, ημερίδες κ.ά.), δίνοντάς τους τη δυνατότητα να παρουσιάζουν και να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των εργασιών τους.

Ανάδειξη Κοινωνικών και Πολιτιστικών Διαστάσεων. Δίνει έμφαση στη σύνδεση του δικαίου με την κοινωνική και πολιτιστική πραγματικότητα, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι κανόνες δικαίου διαμορφώνονται και επηρεάζουν θεσμούς, συμπεριφορές και αξίες στην ελληνική και διεθνή κοινότητα. Επιδιώκει να διαμορφώσει νομικούς επιστήμονες με ευρεία αντίληψη του πολιτισμικού και πολιτικού πλαισίου μέσα στο οποίο ασκείται η Δικαιοσύνη.

Συνεισφορά στην Ανάπτυξη της Χώρας. Στόχος είναι η ενίσχυση του διαλόγου ανάμεσα στον ακαδημαϊκό χώρο και τους φορείς χάραξης πολιτικής, προκειμένου να αξιοποιηθεί η έρευνα και η γνώση στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων. Καλλιεργείται η ικανότητα των φοιτητών να συμβάλλουν σε πρωτοβουλίες που αφορούν νομικές μεταρρυθμίσεις και αναπτυξιακά έργα, εξυπηρετώντας τις ευρύτερες ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας.

Κατάρτιση Υψηλού Επιπέδου Επιστημόνων. Προσφέρει εξατομικευμένη καθοδήγηση (mentoring) και ενθαρρύνει τη δημιουργία ερευνητικών ομάδων, ώστε οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν αυτονομία και υψηλή επιστημονική επάρκεια. Παρέχει εφόδια που επιτρέπουν στους αποφοίτους να ακολουθήσουν επιτυχώς ακαδημαϊκή ή επαγγελματική σταδιοδρομία, είτε στον ιδιωτικό τομέα είτε στον δημόσιο, με εστίαση σε αναβαθμισμένες θέσεις ευθύνης.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα όσων παρακολουθήσουν επιτυχώς το Πρόγραμμα είναι:

1. Ιστορία του Δικαίου

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν και να περιγράψουν τους βασικούς δικαιικούς θεσμούς της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας και τις πηγές δικαίου αυτών των περιόδων. (Γνώση - Knowledge).

β. Κατανόηση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να συγκρίνουν θεσμούς του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μεταξύ των δύο ιστορικών περιόδων, εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές. (Κατανόηση - Comprehension).

γ. Αξιολόγηση: Οι φοιτητές θα αξιολογήσουν την εξέλιξη των δικαιικών θεσμών στην αρχαιότητα και την επίδρασή τους στη σύγχρονη νομική σκέψη. (Αξιολόγηση - Evaluation).

2. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις βασικές αρχές της νομικής επιστήμης και να περιγράψουν τα ρεύματα στη θεωρία του δικαίου. (Γνώση - Knowledge).

β. Εφαρμογή: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν νομικούς συλλογισμούς και μεθοδολογίες στη διατύπωση ορθολογικών κριτικών νομικών κρίσεων. (Εφαρμογή - Application).

γ. Σύνθεση: Οι φοιτητές θα αναπτύξουν επιχειρήματα υπέρ της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και θα συνδυάσουν νομικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις για την ανάλυση της δικαιοσύνης. (Σύνθεση - Synthesis).

3. Κοινωνιολογία του Δικαίου

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις κύριες κοινωνιολογικές σχολές σκέψης και τις θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου. (Γνώση - Knowledge).

β. Κατανόηση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εξηγήσουν πώς το δίκαιο λειτουργεί ως κοινωνικό φαινόμενο και να αναλύσουν τις σχέσεις μεταξύ δικαίου και κοινωνίας. (Κατανόηση - Comprehension).

γ. Αξιολόγηση: Οι φοιτητές θα αξιολογήσουν τον ρόλο του δικαίου στη διαχείριση κοινωνικών παρεκκλίσεων και θα κρίνουν την επίδραση της παγκοσμιοποίησης στο δίκαιο και την κοινωνία. (Αξιολόγηση - Evaluation).

4. Εκκλησιαστικό Δίκαιο

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να περιγράψουν το δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας στην ελληνική και διεθνή έννομη τάξη. (Γνώση - Knowledge).

β. Εφαρμογή: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν τη σχετική νομοθεσία για τη θρησκευτική ελευθερία σε συγκεκριμένες υποθέσεις, με αναφορά στη νομολογία του ΕΔΔΑ. (Εφαρμογή - Application).

γ. Σύνθεση: Οι φοιτητές θα συνθέσουν νομικά επιχειρήματα για τη ρύθμιση των σχέσεων κράτους και θρησκευτικών κοινοτήτων, χρησιμοποιώντας συγκριτική ανάλυση των εθνικών και διεθνών ρυθμίσεων. (Σύνθεση - Synthesis).

5. Δίκαιο και Πληροφορική

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις βασικές νομικές διατάξεις που αφορούν την προστασία ψηφιακών αγαθών και προσωπικών δεδομένων. (Γνώση - Knowledge).

β. Εφαρμογή: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν το δίκαιο των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε περιπτώσεις που αφορούν την προστασία των καταναλωτών και τις ηλεκτρονικές πληρωμές. (Εφαρμογή - Application).

γ. Ανάλυση: Οι φοιτητές θα αναλύσουν τις επιπτώσεις της προστασίας δεδομένων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο, εντοπίζοντας νομικά ζητήματα όπως η "μνήμη και λήθη" στον κυβερνοχώρο. (Ανάλυση - Analysis).

Άρθρο 3
Μεταπτυχιακός Τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές».

Το Π.Μ.Σ. δεν έχει ειδικεύσεις.

Άρθρο 4
Χρονική Διάρκεια Σπουδών -Λειτουργία του Π.Μ.Σ.

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται κατ’ ελάχιστο στα τρία (3) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (Μ.Δ.Ε.).

Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών καθορίζεται σε πέντε (5) εξάμηνα.

Η φοίτηση στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωτική.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει έως και το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029, με δυνατότητα παράτασης, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησης του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

Άρθρο 5
Κατηγορίες Πτυχιούχων/Διπλωματούχων

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Τμημάτων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής και της αλλοδαπής και ειδικότερα: (i) πτυχιούχοι Νομικής Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αντίστοιχων Σχολών ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, (ii) πτυχιούχοι συναφών με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Τμημάτων ή Σχολών Πανεπιστημίων και πέραν της Νομικής, και ειδικότερα των κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών και ανθρωπιστικών επιστημών, διεθνών σχέσεων και δημόσιας διοίκησης της ημεδαπής ή αντίστοιχων Σχολών ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Άρθρο 6
Αριθμός Εισακτέων και Δικαιολογητικά

Ο αριθμός εισακτέων κατ’ έτος ορίζεται κατ’ ανώτατο όριο σε τριάντα (30) μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Το Π.Μ.Σ. κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης Σχολής του Τμήματος Νομικής, προκηρύσσει θέσεις με ανοικτή διαδικασία. Ειδικότερα, στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, ο αριθμός εισακτέων, οι κατηγορίες υποψηφίων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, κ.λπ., οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται.

Η εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. γίνεται με εισαγωγικές εξετάσεις, μετά από προκήρυξη. Στόχος των εισαγωγικών εξετάσεων είναι να διασφαλιστεί ότι οι υποψήφιοι διαθέτουν το ελάχιστο των προαπαιτούμενων γνώσεων σε συγκεκριμένους γνωστικούς τομείς, γεγονός που θα επιτρέψει την απρόσκοπτη παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. και θα μεγιστοποιήσει την απόδοσή τους στη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών τους. Η ύλη για το κάθε μάθημα είναι συγκεκριμένη, από καθορισμένα συγγράμματα και ανακοινώνεται με τη μορφή θεματικών ενοτήτων σε παράρτημα της προκήρυξης του εισαγωγικού διαγωνισμού.

Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. την υποψηφιότητά τους αποστέλλοντας ηλεκτρονικά στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που υποδεικνύεται στην προκήρυξη τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο Π.Μ.Σ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ή αλλοδαπού πανεπιστημίου (το τελευταίο τούτο υποκείμενο στην εν ισχύ διαδικασία ακαδημαϊκής αναγνώρισης). Σύμφωνα με το άρθρο 304 του ν. 4957/2022, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), προκειμένου να διαπιστώσουν αν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα για την αποδοχή αίτησης και εγγραφής για εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, δεσμεύονται από το Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής και το Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της Αλλοδαπής του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο ακριβής βαθμός του πτυχίου.

δ) Φωτοτυπία ταυτότητας.

ε) Οι αλλοδαποί υποψήφιοι καταθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας Πανεπιστημιακού Ιδρύματος ή ελληνικό απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίο ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος.

στ) Επιπλέον των παραπάνω δικαιολογητικών, ο υποψήφιος, υποβάλλει πιστοποιητικό γνώσης (επιπέδου Β2) της αγγλικής γλώσσας, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από το Α.Σ.Ε.Π. και αποτελεί τυπική προϋπόθεση εγγραφής.

ζ) Υπεύθυνη Δήλωση (μέσω της υπηρεσίας https://www.gov.gr/ή με βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής από κάθε αρμόδια αρχή) όπου θα δηλώνεται από τον υποψήφιο ότι τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και κατατίθενται είναι αληθή.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά υποβάλλονται είτε ως ακριβές αντίγραφο είτε ως απλή φωτοτυπία.

Άρθρο 7
Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων εκκινεί από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., η οποία ελέγχει την πληρότητα του φακέλου και κατόπιν καταρτίζει κατάλογο υποψηφίων που έχουν καταθέσει εμπρόθεσμα όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Η Συνέλευση Σχολής ορίζει κατ’ έτος, το αργότερο εντός Μαΐου, την Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών (παρ. 2α άρθρο 82 του ν. 4957/2022 και άρθρο 3, παρ. 2.4. του Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.). Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

Οι υποψήφιοι εξετάζονται σε δύο (2) κατ’ επιλογήν μαθήματα, από τα ακόλουθα:

(α) Ιστορία του Δικαίου.

(β) Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου.

(γ) Κοινωνιολογία του Δικαίου.

(δ) Εκκλησιαστικό Δίκαιο.

(ε) Δίκαιο και Πληροφορική.

Το γνωστικό αντικείμενο των εξεταζόμενων μαθημάτων συνάδει προς το αντικείμενο των διδασκομένων στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. Επομένως, οι θεματικές που αναφέρονται στις περιγραφές μαθημάτων καλύπτουν σε γενικό/ενδεικτικό περίγραμμα και την ύλη των εισαγωγικών εξετάσεων. Η ειδικότερη ύλη και τα προτεινόμενα εγχειρίδια-πηγές μελέτης αναφέρονται αναλυτικά καθ’ έκαστο έτος στη νομίμως και αρμοδίως δημοσιευόμενη προκήρυξη.

Τα μαθήματα στα οποία πρόκειται να εξεταστούν κάθε έτος οι υποψήφιοι ορίζονται με κλήρωση που διεξάγεται από τη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) πριν τη δημοσίευση της σχετικής Προκήρυξης και ανακοινώνονται σε αυτήν.

Για τη βαθμολόγηση των γραπτών των υποψηφίων, η Επιτροπή Αξιολόγησης ορίζει δύο (2) μέλη Δ.Ε.Π. ανά εξεταζόμενο μάθημα ως κύριους εξεταστές-βαθμολογητές, καθώς και έναν (1) ως αναπληρωματικό των κύριων εξεταστών. Οι εξεταστές επιλέγονται κατά προτεραιότητα μεταξύ των διδασκόντων του εξεταζόμενου μαθήματος και, εάν τούτο δεν είναι εφικτό, μεταξύ των διδασκόντων συναφών μαθημάτων. Οι δύο (2) εξεταστές βαθμολογούν ισότιμα. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα του δέκα (10) και τα κριτήρια αυτής περιλαμβάνουν αποκλειστικά: την ακαδημαϊκή αριστεία, την πληρότητα και σαφήνεια των απαντήσεων, την επάρκεια της θεωρητικής τεκμηρίωσης και τη δημιουργικότητα-πρωτοτυπία των απαντήσεων.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης καταρτίζει πρακτικό αξιολόγησης και κατάταξης με όλους τους υποψηφίους και, ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια που ορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και την Προκήρυξη.

Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου, με καλυμμένα τα στοιχεία των υποψηφίων. Η βαθμολόγηση των γραπτών ολοκληρώνεται το αργότερο ως το τέλος του δεύτερου δεκαημέρου του ίδιου μήνα.

Ο υποψήφιος θεωρείται ότι πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις του Π.Μ.Σ., όταν το άθροισμα των βαθμών των δύο (2) εξεταστών σε καθένα από τα δύο (2) εξετασθέντα μαθήματα είναι τουλάχιστον δώδεκα (12). Η βαθμολογική κλίμακα για κάθε εξεταστή είναι μηδέν ως δέκα (0 - 10).

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας και την αποκάλυψη των ονομάτων ενώπιον της Επιτροπής Αξιολόγησης Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών, η Επιτροπή καταρτίζει πίνακα επιτυχόντων.

Κριτήρια αξιολόγησης για την κατάταξη των επιτυχόντων είναι:

(α) Η βαθμολογία σε κάθε εξεταζόμενο μάθημα, με βαθμολογική κλίμακα δώδεκα ως είκοσι (12 - 20), με συντελεστή αξιολόγησης 0,35 και μέγιστη βαθμολογία για κάθε μάθημα τα επτά (7) μόρια (20 Χ 0,35=7).

(β) Ο βαθμός πτυχίου, με βαθμολογική κλίμακα πέντε ως δέκα (5 - 10), με συντελεστή αξιολόγησης 0,5 και μέγιστη βαθμολογία τα πέντε (5) μόρια (10 Χ 0,5=5). Σε περίπτωση που υποψήφιος είναι ταυτόχρονα κάτοχος πτυχίου Νομικής και άλλου Τμήματος, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου Νομικής. Σε περίπτωση υποψηφίου που είναι κάτοχος πτυχίου Τμήματος από τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του παρόντος και Τμήματος μη συναφούς με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ., λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός πτυχίου του συναφούς Τμήματος.

(γ) Η πιστοποιημένη γνώση σύμφωνα με τα καθιερωμένα διεθνή πρότυπα (επίπεδο τουλάχιστον Β2) της αγγλικής γλώσσας, με βαθμολογία ένα (1) μόριο.

Για την τελική βαθμολογία λαμβάνεται υπόψη ο ακέραιος αριθμός και τα τρία (3) πρώτα δεκαδικά ψηφία. Το πρακτικό αξιολόγησης και κατάταξης των επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Συνέλευση Σχολής. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, για την τελική τους κατάταξη προκρίνονται οι υποψήφιοι που είναι πτυχιούχοι Τμήματος Νομικής και, μεταξύ περισσοτέρων, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου Νομικής. Αν και σε αυτή την περίπτωση προκύψει ισοβαθμία, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη η βαθμολογία των συγγενών προς το Π.Μ.Σ. μαθημάτων ή, σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, το επίπεδο γνώσης και το πλήθος των ξένων γλωσσών που ομιλεί ο υποψήφιος. Σε περίπτωση ισοβαθμίας μεταξύ υποψηφίων οι οποίοι δεν είναι κάτοχοι πτυχίου Τμήματος Νομικής, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου. Αν και σε αυτή την περίπτωση προκύψει ισοβαθμία, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη η βαθμολογία των συγγενών προς το Π.Μ.Σ. μαθημάτων ή, σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, το επίπεδο γνώσης και το πλήθος των ξένων γλωσσών που ομιλεί ο υποψήφιος.

Ενστάσεις ή αιτήσεις αναβαθμολόγησης επί των αποτελεσμάτων δύναται να κατατεθούν εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων.

Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι επιτυχόντες ενημερώνονται επιπλέον από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) και καλούνται να απαντήσουν με όμοιο μήνυμα (e-mail) εντός πέντε (5) ημερών, αν αποδέχονται την ένταξή τους στο Π.Μ.Σ. και τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. ενημερώνει τους αμέσως επομένους στη σειρά αξιολόγησης από τον σχετικό κατάλογο επιτυχόντων.

Οι εγγραφές των εισαγομένων μεταπτυχιακών φοιτητών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας του Π.Μ.Σ. Η χρονική διάρκεια των εγγραφών είναι δέκα (10) ημέρες. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή είναι: α) φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας και β) μία (1) φωτογραφία, εκτός αν κριθούν απαραίτητα και περαιτέρω δικαιολογητικά μετά από απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

Άρθρο 8
Διάρκεια και Όροι Φοίτησης

1. Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα, εκ των οποίων το τελευταίο εξάμηνο θα διατίθεται

για την εκπόνηση και τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

2. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών καθορίζεται σε πέντε (5) εξάμηνα.

Στο Π.Μ.Σ. παρέχεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης για εργαζόμενους φοιτητές, εφόσον αποδεδειγμένα εργάζονται για περισσότερες από είκοσι (20) ώρες εβδομαδιαίως. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα μερικής φοίτησης και για μη εργαζόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές, όταν συντρέχουν σοβαροί λόγοι, όπως ασθένεια, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας, εξαιτίας των οποίων αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ελάχιστες απαιτήσεις του προγράμματος πλήρους φοίτησης. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει η Συνέλευση Σχολής να εγκρίνει τη μερική φοίτηση. Η χρονική διάρκεια της μερικής φοίτησης είναι κατ’ ανώτατο όριο έξι (6) εξάμηνα. Στα τέσσερα (4) πρώτα ο φοιτητής θα πρέπει να ολοκληρώσει την παρακολούθηση των μαθημάτων και στα τελευταία δύο (2) τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική του Εργασία.

Επίσης στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που δεν έχουν υπερβεί την κανονική διάρκεια φοίτησης μπορεί να χορηγηθεί, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, προσωρινή αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, η ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή αναστέλλεται. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Η αναστολή χορηγείται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής και μόνο αν συντρέχουν οι σοβαροί λόγοι που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Δεν συνιστά σοβαρό λόγο για τη χορήγηση αναστολής η παρακολούθηση άλλου μεταπτυχιακού ή άλλου εκπαιδευτικού προγράμματος. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής, ο οποίος λαμβάνει αναστολή φοίτησης, όταν επανέλθει στη φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μπορεί να χορηγηθεί παράταση φοίτησης μέχρι ένα (1) έτος, και δη δύο (2) εξαμήνων, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της Συνέλευσης Σχολής, εφόσον συντρέχουν οι σοβαροί λόγοι που μπορεί να στηρίξουν και τη χορήγηση αναστολής.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν υποχρέωση:

α) Να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, τα εργαστήρια, συνέδρια, ημερίδες και τις λοιπές δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Για την επιτυχή παρακολούθηση κάθε μαθήματος, οι φοιτητές πρέπει να έχουν παρακολουθήσει τα 4/5 του συνόλου των ωρών διδασκαλίας του. Σε διαφορετική περίπτωση, πρέπει να παρακολουθήσουν εκ νέου το συγκεκριμένο μάθημα. Εάν δεν συμπληρώνουν τον αναγκαίο αριθμό παρουσιών, πρέπει να επαναλάβουν το εξάμηνο. Στις περιπτώσεις αυτές παρατείνεται αυτοδικαίως η διάρκεια φοίτησης και ο συγκεκριμένος χρόνος αφαιρείται από το χρόνο παράτασης.

β) Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες και ασκήσεις για κάθε μάθημα.

γ) Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.

δ) Να υποβάλλουν μέχρι την ημερομηνία που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία τη δήλωση με το μάθημα ή τα μαθήματα επιλογής που επιθυμούν να παρακολουθήσουν κάθε εξάμηνο.

ε) Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, πριν από την αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής τους Εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι σε αυτήν δεν περιέχονται στοιχεία λογοκλοπής, με αναλογική εφαρμογή των οριζόμενων στην περ. ζ της παρ. 4. του άρθρου 4 του Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

στ) Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις της Σ.Ε. και της Συνέλευσης Σχολής καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

ζ) Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, καθώς και όποια άλλη υποχρέωση προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

η) Οι υπότροφοι φοιτητές είναι επιπλέον υποχρεωμένοι, με απόφαση της Σ.Ε., να προσφέρουν τις υπηρεσίες που τους ανατίθενται στα μαθήματα, στα Εργαστήρια και στην Έρευνα για το Π.Μ.Σ.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται επίσης στην αρχή κάθε εξαμήνου να καταβάλουν τέλη φοίτησης.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγο διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή από το πρόγραμμα.

Άρθρο 9
Δικαίωμα Δωρεάν Φοίτησης-Υποτροφίες

Μεταπτυχιακοί φοιτητές δύνανται να φοιτούν δωρεάν, εφόσον πληρούν οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος είναι η κατοχή πτυχίου ή διπλώματος πρώτου κύκλου που αντιστοιχεί στο βαθμό ίσου ή ανώτερου του επτάμισι με άριστα στα δέκα (7,5/10). Ο συνολικός αριθμός των δικαιούχων δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά έτος.

Η υποβολή των αιτήσεων για τη δωρεάν φοίτηση ανά Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το παρόν πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ.

Δικαίωμα δωρεάν φοίτησης έχει ο φοιτητής του Π.Μ.Σ. που πληροί την προϋπόθεση της κατοχής πτυχίου ή διπλώματος πρώτου κύκλου που αντιστοιχεί στο βαθμό ίσου ή ανώτερου του επτάμισι με άριστα στα δέκα (7,5/10), εφόσον ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Ο μέσος όρος του αθροίσματος των φορολογητέων εισοδημάτων των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του συνόλου των μελών της οικογένειας του αιτούντος την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, ήτοι του ίδιου του αιτούντος, των γονέων του, ανεξαρτήτως αν κάνουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, και των αδελφών του έως είκοσι έξι (26) ετών, εφόσον είναι άγαμοι και έχουν ίδιο φορολογητέο εισόδημα κατά την έννοια του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Α’ 167), δεν υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου

διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), αν ο αιτών δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι άγαμος ή δεν έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.

β) Ο μέσος όρος του ατομικού φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., αν ο αιτών έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του.

γ) Ο μέσος όρος του αθροίσματος του φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος την απαλλαγή από τέλη φοίτησης και του ή της συζύγου ή συμβιούντος του, εφόσον είναι έγγαμος ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ανεξαρτήτως αν υποβάλλουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Αν ο αιτών την απαλλαγή δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι τέκνο τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας ή τέκνο άγαμου γονέα ή ορφανός τουλάχιστον από έναν (1) γονέα ή άτομο με αναπηρία ή μέλος νοικοκυριού με άτομο με αναπηρία δύναται να αιτηθεί την απαλλαγή κατά το ήμισυ (50%) από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης, εφόσον ο μέσος όρος στην περ. α) υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) και δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος.

Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση Σχολής και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

Η δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) Π.Μ.Σ. που οργανώνεται από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής.

Το παρόν δεν εφαρμόζεται σε πολίτες τρίτων χωρών.

Εφόσον καλυφθούν οι ανάγκες λειτουργίας του, το Π.Μ.Σ. θα δώσει μία (1) υποτροφία στον πρώτο στη σειρά κατάταξης κατά την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. Η υποτροφία έχει τη μορφή της απαλλαγής από την καταβολή όλων των τελών φοίτησης στο Π.Μ.Σ.

Με απόφαση της Σ.Ε. και κατόπιν σχετικής πρότασης διδάσκοντα του Π.Μ.Σ. μπορεί να χορηγηθεί υποτροφία συμμετοχής σε διεθνές επιστημονικό συνέδριο ή σεμινάριο για φοιτητή ο οποίος έχει σημειώσει εξαιρετική επίδοση σε μάθημα του Π.Μ.Σ. συναφές προς τη θεματική του συνεδρίου/σεμιναρίου.

Άρθρο 10
Πρόγραμμα Σπουδών

Α. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Π.Μ.Σ. διαρθρώνεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στο πρώτο (Α’) εξάμηνο οι φοιτητές επιλέγουν την παρακολούθηση τεσσάρων (4) από τα συνολικά πέντε (5) προσφερόμενα στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. μαθημάτων. Ανάλογα ισχύουν και στο δεύτερο (Β’) εξάμηνο του Π.Μ.Σ. Στο τρίτο (Γ’) εξάμηνο οι φοιτητές εκπονούν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

Η διδασκαλία των μαθημάτων μπορεί να γίνει στην ελληνική ή, εφόσον συντρέχει λόγος, και στην αγγλική γλώσσα. Η γλώσσα συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι η ελληνική. Ωστόσο, μετά από αίτημα του φοιτητή και με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος μέλους Δ.Ε.Π., η Σ.Ε. μπορεί να εγκρίνει την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε. στην αγγλική γλώσσα.

Η διδασκαλία των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. υλοποιείται με συμβατική διά ζώσης διδασκαλία σε αίθουσα.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ακαδημαϊκές πιστωτικές μονάδες ανά μάθημα και στο σύνολο του προγράμματος. Κάθε ECTS αντιστοιχεί σε είκοσι πέντε (25) ώρες φόρτου εργασίας.

Α΄ εξάμηνο		
Α/Α	Μαθήματα (Υποχρεωτικά κατ’ επιλογή μαθήματα - 4 από τα κάτωθι)	ECTS
1	Ιστορία του Δικαίου Ι	7,5
2	Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου Ι	7,5
3	Κοινωνιολογία του Δικαίου Ι	7,5
4	Εκκλησιαστικό Δίκαιο Ι	7,5
5	Δίκαιο και Πληροφορική Ι	7,5
		Σύνολο 30
Β΄ εξάμηνο		
Α/Α	Μαθήματα (Υποχρεωτικά κατ’ επιλογή μαθήματα - 4 από τα κάτωθι)	ECTS
1	Ιστορία του Δικαίου ΙΙ	7,5
2	Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου ΙΙ	7,5
3	Κοινωνιολογία του Δικαίου ΙΙ	7,5

4	Εκκλησιαστικό Δίκαιο ΙΙ	7,5
5	Δίκαιο και Πληροφορική ΙΙ	7,5
		Σύνολο 30
Γ΄ εξάμηνο		
	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	30
		Σύνολο 30
ΣΥΝΟΛΟ ECTS Π.Μ.Σ. 90		

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α’ Εξάμηνο

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Ι

Θεματική: Δίκαιο, πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί της ελληνικής Αρχαιότητας.

Περιγραφή: Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται προσέγγιση του δικαίου, των πολιτικών και κοινωνικών θεσμών της αρχαιότητας μέσα από την επεξεργασία και την ανάλυση πηγών, όπως δικανικών λόγων, επιγραφικών και παπυρικών μαρτυριών, ιστοριογραφικών, φιλοσοφικών και λογοτεχνικών έργων. Η πολιτειακή οργάνωση, η απονομή της δικαιοσύνης, η παραγωγή του δικαίου και η επενέργεια της εφαρμογής του στον κοινωνικό βίο είναι ζητήματα που απασχολούν διαχρονικά. Η μελέτη των πηγών συμβάλλει στην ανασύσταση του κοινωνικού βίου στην αρχαιότητα και παρέχει το έναυσμα για συσχετισμούς με αντίστοιχους θεσμούς και δικαιικές ρυθμίσεις στη σύγχρονη πραγματικότητα. Εξετάζονται επίσης θεσμοί του ιδιωτικού δικαίου, όπως ο γάμος, οι περιουσιακές και συναλλακτικές σχέσεις, οι ρυθμίσεις του κληρονομικού δικαίου, αλλά και οι αξιόποινες πράξεις, η δίωξη και η τιμώρησή τους. Ιχνηλατούνται επίσης αρχές και μέθοδοι ερμηνείας του δικαίου, η πορεία που διέγραψαν από την αρχαιότητα και η πρόσληψή τους στη σύγχρονη έννομη τάξη.

2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Ι

Θεματική: Βασικά θέματα Θεωρίας του Δικαίου.

Περιγραφή: Η Νομική ως επιστήμη. Το πρόβλημα της ορθότητας των νομικών κρίσεων. Η νομική γλώσσα. Ο νομικός συλλογισμός. Κριτική δικαστικών αποφάσεων. Πώς θεμελιώνεται καθήκον προστασίας της Φύσης και του έμβιου κόσμου; Πώς μπορούμε να συλλάβουμε ορθολογικά αρχές δικαιοσύνης; Υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη. Η ανωτέρω περιγραφή του μαθήματος είναι ενδεικτική.

3. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Ι

Θεματικές: Ενδεικτικά: (i) Θεωρία και πρακτικές ασκήσεις προσομοίωσης διαπραγματεύσεων (γενικό μέρος) και νομικών διαπραγματεύσεων (ειδικό μέρος) (ii) οικονομική κρίση, παγκοσμιοποίηση και οι σχέσεις του δικαίου με την οικονομία (iii) έμφυλες σχέσεις και Δίκαιο (ισότητα των δύο φύλων, ταυτότητα φύλου) (iv) κοινωνική παρέκκλιση (θεωρίες για την παρεκκλίνουσα ή έκτροπη συμπεριφορά, έγκλημα και τιμωρία) (v) Δίκαιο και Πολιτισμός (vi) Δίκαιο και βιοηθική (μεταμόσχευση οργάνων, πρόληψη και καταστολή της τοξικοεξάρτησης) (vii) μειονότητες, ξενοφοβία, μετανάστευση, πρόσφυγες (viii) έθνος, εθνική ιδεολογία και κράτος (ix) κοινωνία της πληροφορίας- θεωρίες για τα κοινωνικά δίκτυα (x) σύγχρονα νομικά επαγγέλματα - νομικός πολιτισμός.

Περιγραφή: Πηγές του δικαίου. Φυσικό και θετικό δίκαιο. Κριτική προσέγγιση του νομικού κρατικοθετικισμού. Το δίκαιο ως κοινωνικό φαινόμενο και ο νομικός ρεαλισμός. Θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου. Οι τρεις (3) τύποι νομικής σκέψης: το δίκαιο ως απόφαση, το δίκαιο ως κανόνας, το δίκαιο ως οργάνωση. Τα τρία (3) πορίσματα - αξιώματα στα οποία θεμελιώνεται η κοινωνιολογική μελέτη του δικαίου: το δίκαιο υπερβαίνει τις κρατικοθετικιστικές τυπικές πηγές του, οι νομικοί κανόνες δεν καλύπτουν το σύνολο των κοινωνικών κανόνων, το δίκαιο υπερβαίνει τη συνείδηση των κοινωνικών υποκειμένων. Σφαιρικός συστημικός ορισμός του δικαίου και οι πολλαπλές γέφυρες σύνδεσης ανάμεσα στη νομική θεωρία (και τη δογματική επιστήμη του δικαίου) και στη νομική πρακτική. Κοινωνιολογικές σχολές σκέψης-προσεγγίσεις (διαλεκτική, δομολειτουργισμός, μαρξισμός, συστημική, κοινωνιο-σημειωτική, κοινωνιο-κυβερνητική).

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Ι

Θεματική: Το δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας στην ελληνική και διεθνή έννομη τάξη.

Περιγραφή: Θρησκευτική Ελευθερία στην Ελλάδα, σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο διεθνή χώρο. Μέτρα για την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας. Ειδικά η ΕΣΔΑ και η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οργάνωση και διοίκηση εκκλησιαστικών και θρησκευτικών νομικών προσώπων και κοινοτήτων. Θεωρία και νομολογία. Η ανωτέρω περιγραφή του μαθήματος είναι ενδεικτική. Οι διδάσκοντες προτίθενται να ανανεώνουν και να ποικίλλουν τα περιεχόμενα του μαθήματος.

5. ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Ι

Θεματική: Νομική προστασία ψηφιακών αγαθών και δίκαιο ηλεκτρονικών συναλλαγών.

Περιγραφή: Ψηφιακά αγαθά (λογισμικό, βάσεις δεδομένων, πολυμέσα, ψηφιακά έργα κ.ά.) και η προστασία τους με το δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός στο πεδίο των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονική ταυτοποίηση και υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Προστασία καταναλωτών και χρηστών στο διαδίκτυο. Ηλεκτρονικές πληρωμές, φορολόγηση, τεχνικά πρότυπα και υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας.

Β’ Εξάμηνο

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΙ

Θεματική: Δίκαιο, πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί της ρωμαϊκής Αρχαιότητας.

Περιγραφή: Στο πλαίσιο του μαθήματος προσεγγίζονται θεσμοί και ρυθμίσεις του ρωμαϊκού δικαίου, καθώς και η πρόσληψή τους σε σύγχρονες έννομες τάξεις, με βάση την επεξεργασία και την ανάλυση πηγών δικαίου, ιστοριογραφικών μαρτυριών, φιλοσοφικών, ρητορικών και άλλων έργων. Αναλύεται η πολιτειακή και θεσμική οργάνωση της Ρώμης, η διαμόρφωση της νομικής επιστήμης, η νομοπαραγωγική διαδικασία και η κωδικοποιητική προσπάθεια στις διάφορες περιόδους της ρωμαϊκής ιστορίας μέχρι την πρόσληψη του ρωμαϊκού δικαίου στον σύγχρονο κόσμο. Επίσης, γίνεται επεξεργασία συγκεκριμένων νομικών υποθέσεων και ανάλυση των νομικών λύσεων που προτάθηκαν κατά καιρούς σε συγκεκριμένα ζητήματα ενοχικού, εμπράγματου, οικογενειακού, κληρονομικού δικαίου που απασχολούν και σήμερα. Μελετάται η απονομή της δικαιοσύνης, η δίωξη και πάταξη του εγκλήματος, η σωφρονιστική πολιτική σε συσχετισμό με την πολιτειακή οργάνωση ανά τους αιώνες.

2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΙ

Θεματική: Ρεύματα ιδεών στη Θεωρία του Δικαίου (από τον Καντ και εντεύθεν).

Περιγραφή: Η δικαιοπολιτική φιλοσοφία του Καντ. Η δικαιοπολιτική σκέψη του Μπένθαμ. Ελευθερίες και δικαιική ρύθμιση στη σκέψη του ώριμου Μαρξ. Η γένεση και η εξέλιξη του νομικού θετικισμού. Ρεύματα κριτικά προς τον νομικό θετικισμό στην Ευρώπη και στον αγγλοσαξονικό κόσμο. Η θεωρία δικαίου του Χαρτ. Κριτική αποτίμηση του ωφελιμισμού. Η θεωρία δικαιοσύνης του Ρωλς. Η ανωτέρω περιγραφή του μαθήματος είναι ενδεικτική.

3. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΙ

Θεματικές: Ενδεικτικά: (i) Θεωρία και πρακτικές ασκήσεις προσομοίωσης διαπραγματεύσεων (γενικό μέρος) και νομικών διαπραγματεύσεων (ειδικό μέρος) (ii) οικονομική κρίση, παγκοσμιοποίηση και οι σχέσεις του δικαίου με την οικονομία (iii) έμφυλες σχέσεις και Δίκαιο (ισότητα των δύο φύλων, ταυτότητα φύλου) (iv) κοινωνική παρέκκλιση (θεωρίες για την παρεκκλίνουσα ή έκτροπη συμπεριφορά, έγκλημα και τιμωρία) (v) Δίκαιο και Πολιτισμός (vi) Δίκαιο και βιοηθική (μεταμόσχευση οργάνων, πρόληψη και καταστολή της τοξικοεξάρτησης) (vii) μειονότητες, ξενοφοβία, μετανάστευση, πρόσφυγες (viii) έθνος, εθνική ιδεολογία και κράτος (ix) κοινωνία της πληροφορίας- θεωρίες για τα κοινωνικά δίκτυα (x) σύγχρονα νομικά επαγγέλματα - νομικός πολιτισμός.

Περιγραφή: Θεωρίες για τη δικαιοσύνη. Ιστορική και συγκριτική προσέγγιση, καθώς και σε βάθος μελέτη διαφορετικών δικαιοταξιών (κύρια της ελληνικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της αμερικανικής). Διάκριση μεταξύ νομικής ισχύος, νομικής αποτελεσματικότητας και κοινωνικής αποτελεσματικότητας. Ο νομικός πλουραλισμός στην εποχή της μετανεωτερικότητας. Μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων (case studies) από όλους τους κλάδους της νομικής επιστήμης (αστικό δίκαιο, ποινικό δίκαιο, εμπορικό δίκαιο, συνταγματικό δίκαιο και διοικητικό δίκαιο). Μια εισαγωγή στις κοινωνιολογικές τεχνικές εμπειρικής έρευνας (ερωτηματολόγια-συνεντεύξεις). Η κοινωνιολογική Σχολή της Κατανοούσας Κοινωνιολογίας (Max Weber). Πώς η Κοινωνιολογία του Δικαίου βοηθά τους σύγχρονους νομικούς να εμπλουτίσουν, να βελτιώσουν και να ξεπεράσουν το υπάρχον νομικό σύστημα (η Κοινωνιολογία του Δικαίου ως πραξεολογία).

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΙΙ

Θεματική: Σχέσεις κράτους και εκκλησιών/θρησκευμάτων.

Περιγραφή: Η συνταγματική ρύθμιση των σχέσεων κράτους και εκκλησιαστικών/θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα και σε κράτη μέλη της Ε.Ε. Η νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών οργανισμών και ο ν. 4301/2014. Διοίκηση και διαχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας. Το φορολογικό καθεστώς των θρησκευμάτων. Ποινικό και πειθαρχικό δίκαιο των εκκλησιαστικών και θρησκευμάτων. Εκκλησιαστικές δικαιοταξίες της ελληνικής επικράτειας. Εκκλησία της Ελλάδος, Άγιο Όρος, Κρήτη και Δωδεκάνησα. Θεωρία και νομολογία.

5. ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΙ

Θεματική: Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών στο Διαδίκτυο.

Περιγραφή: Προστασία δεδομένων στη σύγχρονη κοινωνία. Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων και ειδική νομοθεσία σε ειδικούς τομείς, όπως ηλεκτρονικές επικοινωνίες, προστασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων, προστασία δεδομένων εργαζομένων κ.λπ. Προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο: ελευθερία της έκφρασης και μισαλλόδοξος λόγος, μνήμη και λήθη στον κυβερνοχώρο, δικαίωμα πρόσβασης και άλλα συμμετοχικά δικαιώματα.

Γ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Εφόσον ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα του πρώτου (Α’) και του δευτέρου (Β’) εξαμήνου του Π.Μ.Σ., μπορεί να ενταχθεί στη διαδικασία συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής του Εργασίας.

2. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να ετοιμάσει προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας και να επιλέξει επιβλέποντα καθηγητή από τους διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ., με τη σύμφωνη γνώμη του τελευταίου. Στο περίγραμμα έρευνας πρέπει να προσδιορίζεται το θέμα που θα αναλυθεί, η μεθοδολογία της επιστημονικής του προσέγγισης καθώς και η βιβλιογραφία που θα χρησιμοποιηθεί. Η αποδοχή της ερευνητικής πρότασης του μεταπτυχιακού φοιτητή από τον επιβλέποντα γίνεται με κριτήριο τη συνάφεια του θέματος με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3. Η Σ.Ε. ορίζει τον επιβλέποντα καθηγητή και τριμελή επιτροπή για την επίβλεψη και αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Στην επιτροπή μετέχει και ο επιβλέπων καθηγητής. Τα υπόλοιπα δύο (2) μέλη πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο μέγιστος αριθμός διπλωματικών εργασιών την επίβλεψη των οποίων μπορεί να αναλάβει ο διδάσκων καθενός από τα πέντε (5) επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 2/5 του συνόλου των εγγεγραμμένων στο έτος αυτό φοιτητών. Ως επιμέρους

γνωστικά αντικείμενα νοούνται τα εξής: Ιστορία του Δικαίου, Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου, Κοινωνιολογία του Δικαίου, Εκκλησιαστικό Δίκαιο, Δίκαιο και Πληροφορική.

4.Το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο μεταπτυχιακών μελετών, που τηρείται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Στον κατάλογο αυτόν περιλαμβάνονται απαραιτήτως τα ονοματεπώνυμα του υποψηφίου και του επιβλέποντος, η ημερομηνία έγκρισης του θέματος από τη Σ.Ε. και η ημερομηνία περάτωσης της διαδικασίας, είτε με αποδοχή είτε με απόρριψη.

5. Ανάλογα με την εξέλιξη της εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής του εργασίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής ενημερώνει τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος παρακολουθεί, με ημερολόγιο προόδου, αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ενδείκνυται να έχει έκταση από 15.000 έως 20.000 λέξεις και σε κάθε περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει τις 22.000 λέξεις.

6. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός του προβλεπόμενου γι’ αυτή χρόνου, αναλόγως αν η φοίτηση είναι πλήρης ή μερική [ένα (1) ή δύο (2) εξάμηνα, αντίστοιχα].

7. Όταν περατωθεί η σύνταξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, αυτή υποβάλλεται σε τρία (3) αντίτυπα στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή ότι πληροί τις προϋποθέσεις για να εισαχθεί προς κρίση.

8. Οι παρουσιάσεις των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών πραγματοποιούνται σε ημερομηνίες που ορίζονται από τη Σ.Ε., το αργότερο εντός σαράντα (40) ημερών από την κατάθεσή τους. Η πρόσκληση και ανακοίνωση για την παρουσίαση των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών απευθύνεται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. Η παρουσίαση μπορεί να διεξαχθεί με φυσική παρουσία ή με τη χρήση των μέσων της αλλόχωρης/εξ αποστάσεως επικοινωνίας.

9. Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, ο μεταπτυχιακός φοιτητής παρουσιάζει στην Επιτροπή τα κύρια σημεία της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής του Εργασίας με τα συμπεράσματά της. Η παρουσίαση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15) λεπτά. Στη συνέχεια, τα μέλη της Επιτροπής υποβάλλουν ερωτήσεις στον φοιτητή, η συνολική διάρκεια των οποίων δεν μπορεί να υπερβεί τα τριάντα (30) λεπτά.

10. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης, η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή διαβιβάζει στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. το πρακτικό εξέτασης του φοιτητή και το βαθμό της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, με κλίμακα βαθμολογίας από μηδέν (0) έως δέκα (10).

11. Δεν είναι δυνατή η αλλαγή του θέματος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του φοιτητή, παρά μόνο με απόφαση της Σ.Ε., μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή. Η αλλαγή θέματος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση λόγο για παράταση των παραπάνω προθεσμιών.

Άρθρο 11
Τρόπος οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας.

Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής του Τμήματος Νομικής, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Η διδακτική δραστηριότητα περιλαμβάνει τον καθορισμό του περιεχομένου του μαθήματος στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, βιβλιογραφία, σημειώσεις και τρόπο αξιολόγησης.

Τα μαθήματα θα πραγματοποιούνται διά φυσικής παρουσίας.

Το πρόγραμμα είναι πλήρους και υποχρεωτικής παρακολούθησης για το σύνολο των διδασκόμενων μαθημάτων. Το όριο απουσιών που δικαιούται ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής είναι μέχρι το 1/5 των διδακτικών ωρών σε κάθε μάθημα.

Άρθρο 12
Έλεγχος γνώσεων

1. Ο τρόπος αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών για κάθε μάθημα προσδιορίζεται από τον διδάσκοντα στην αρχή του εξαμήνου και γνωστοποιείται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μαζί με το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος. Τούτη μπορεί να διενεργείται ιδίως με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις που πραγματοποιούνται διά ζώσης ή με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις που διενεργούνται με μεθόδους εξ αποστάσεως, καθώς και με εναλλακτικές μεθόδους, όπως η υποβολή εργασιών, η διεξαγωγή πρακτικής δοκιμασίας κ.α. Το πρόγραμμα των εξετάσεων ανακοινώνεται από την Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

2. Η αξιολόγηση των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου και εντός του Ιουνίου για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου. Οι επιτυχόντες βαθμολογούνται από το έξι (6) ως το δέκα (10), με δυνατότητα βαθμολόγησης ανά μισή μονάδα, ενώ οι αποτυχόντες βαθμολογούνται με Ε (Επανάληψη). Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων το αργότερο μέσα σε διάστημα δέκα (10) ημερών από την ημέρα εξέτασης.

3. Σε περίπτωση βαθμολόγησης με Ε, που αντιστοιχεί σε βαθμό κάτω από έξι (6), ο μεταπτυχιακός φοιτητής επανεξετάζεται μία (1) μόνο φορά, σε επαναληπτική εξέταση που λαμβάνει χώρα το Σεπτέμβριο για τα μαθήματα τόσο του χειμερινού όσο και του εαρινού εξαμήνου. Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής το αργότερο μέσα σε διάστημα πέντε (5) ημερών από την ημέρα εξέτασης. Εάν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην επαναληπτική εξέταση ή δεν συμμετάσχει σε αυτήν, έχει τη δυνατότητα να επαναλάβει το μάθημα κατά το επόμενο εξάμηνο στο οποίο αυτό έχει προγραμματιστεί να διδαχθεί. Σε περίπτωση που ο φοιτητής αποτύχει εκ νέου ή δεν προσέλθει στην εξέταση του μαθήματος μετά την επανάληψη της

παρακολούθησης κατά το εξάμηνο στο οποίο διδάσκεται το μάθημα, δεν έχει δικαίωμα επανεξέτασης στην επαναληπτική εξέταση του Σεπτεμβρίου.

4. Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Μ.Δ.Ε.) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ.

Συγκεκριμένα:

Βαθμός Δ.Μ.Σ. =

Βαθμός μαθήματος 1 Χ ECTS μαθήματος 1 + Βαθμός μαθήματος 2 Χ ECTS μαθήματος 2 + …+ Βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας Χ ECTS μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας)/Συνολικός αριθμός ECTS.

Άρθρο 13
Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.

Τα αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

Η Σύγκλητος του Α.Π.Θ., η οποία ασκεί αρμοδιότητες όπως αυτές ορίζονται κατά την κείμενη νομοθεσία.

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ., που αποτελείται από τον Αντιπρύτανη, ως Πρόεδρο, που είναι αρμόδιος για τα ακαδημαϊκά θέματα και από ένα (1) μέλος Διδακτικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή και ένα μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.).

Η Συνέλευση Σχολής του Τμήματος Νομικής, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες της παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 4957/2022.

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.), η οποία αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής με διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών (παρ. 2α άρθρο 82 του ν. 4957/2022). Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

Άρθρο 14
Διδάσκοντες

Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ., το διδακτικό έργο ανατίθεται μετά από πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης Σχολής του Τμήματος Νομικής στα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου και, εφόσον συντρέχει λόγος μετά από έγκριση της Συνέλευσης Σχολής κατόπιν πρότασης του Διευθυντή και σχετικού πρακτικού της Σ.Ε. σε:

α) Ομότιμους Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που ανήκαν στον Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου κατά τον χρόνο της ενεργούς υπηρεσίας,

β) συνεργαζόμενους καθηγητές,

γ) εντεταλμένους διδάσκοντες,

δ) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

ε) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

στ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Ο υπεύθυνος (σε περίπτωση συνδιδασκαλίας: υπεύθυνοι) για τη διδασκαλία μαθήματος στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένος:

α) Να τηρεί πιστά και επακριβώς το πρόγραμμα και το ωράριο των παραδόσεων του μαθήματος.

β) Να καθορίζει το περιεχόμενο του μεταπτυχιακού μαθήματος, στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, με τρόπο ακαδημαϊκά έγκυρο.

γ) Να τηρεί τουλάχιστον δύο (2) ώρες συνεργασίας φοιτητών την εβδομάδα που θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών μαζί του για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος.

δ) Να ανακοινώνει κατά την έναρξη του εξαμήνου το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος, διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων και να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του άρθρου 20 του Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

ε) Να αναπληρώνει τις ώρες διδασκαλίας που τυχόν απωλέσθηκαν για λόγους που αφορούν τον ίδιο, σε ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται εγκαίρως.

Άρθρο 15
Πόροι Προγράμματος-Οικονομική Διαχείριση

Οι πόροι του Π.Μ.Σ. προέρχονται από:

α. Τέλη φοίτησης,

β. δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ. κληροδοτήματα,

δ. πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ε. ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.,

στ. τον κρατικό προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και

ζ. κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Η καταβολή των τελών φοίτησης, τα οποία ορίζονται στο ποσό των εννιακοσίων ευρώ (900,00€) για έναν κύκλο

σπουδών, πραγματοποιείται από τον ίδιο τον φοιτητή (ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του) σε λογαριασμό του Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Π.Θ. ως εξής:

- Τριακόσια ευρώ (300,00€) για το πρώτο (Α’) εξάμηνο.
- Τριακόσια ευρώ (300,00€) για το δεύτερο (Β’) εξάμηνο.
- Τριακόσια ευρώ (300,00€) για το τρίτο (Γ’) εξάμηνο.

Τα τέλη μειώνονται στο ποσό των εκατόν πενήντα ευρώ (150,00 €) ανά εξάμηνο μερικής φοίτησης. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι ως άνω προβλέψεις.

Η διαχείριση των πόρων του Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Π.Θ.

Άρθρο 16
Αξιολόγηση-Περιοδική Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Η αξιολόγηση των μαθημάτων διενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα του Α.Π.Θ. Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές το αξιολογούν ηλεκτρονικά, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Α.Π.Θ.

Η αξιολόγηση των διδασκόντων γίνεται με κριτήρια τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους φοιτητές, το επίπεδο της προετοιμασίας τους, τη χρησιμοποίηση της πλέον σύγχρονης και διεθνώς καθιερωμένης - για υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακές σπουδές - βιβλιογραφίας, την προθυμία τους να απαντούν σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων, την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος και των ωρών γραφείου κ.λπ.

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης λειτουργίας του, καθώς και λοιπά σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν κατά το στάδιο της αξιολόγησης κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών.

Άρθρο 17
Ακαδημαϊκή δεοντολογία και λογοκλοπή

1. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία καθώς και κάθε εργασία που κατατίθεται στο πλαίσιο των μαθημάτων πρέπει να αποτελεί προσωπικό έργο του φοιτητή που την υποβάλλει. Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

2. Λογοκλοπή θεωρείται ιδίως η εν όλω ή εν μέρει αντιγραφή έργου άλλου, αυτούσιου ή κατά παράφραση, δημοσιευμένου ή μη, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, χωρίς ακριβή και σαφή αναφορά στην πηγή. Επίσης, μορφή λογοκλοπής θεωρείται και η κατάθεση εργασίας από φοιτητή, την οποία έχει συγγράψει εξ ολοκλήρου ένα άλλο πρόσωπο, με ή χωρίς αμοιβή.

3. Σε περιπτώσεις διαπιστωμένης λογοκλοπής ή οποιουδήποτε άλλου παραπτώματος ως προς την ακαδημαϊκή δεοντολογία, η Συνέλευση Σχολής, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε., μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η λογοκλοπή μετά τη λήψη του μεταπτυχιακού διπλώματος, ο τίτλος που έχει απονεμηθεί μπορεί να ανακαλείται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

4. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που θα καταληφθεί να αντιγράφει σε γραπτή εξέταση για πρώτη φορά, θα αποκλείεται από την εξέταση του αντίστοιχου μαθήματος και θα πρέπει να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα την επόμενη περίοδο που θα διδαχθεί. Στην περίπτωση αυτή παρατείνεται αυτοδικαίως η διάρκεια φοίτησης και ο χρόνος αυτός αφαιρείται από το χρόνο παράτασης που προβλέπεται στο άρθρο 7 του Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. Η δεύτερη φορά που θα καταληφθεί να αντιγράφει στη διάρκεια των σπουδών του επιφέρει την οριστική διαγραφή του από το Π.Μ.Σ., με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

Άρθρο 18
Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η Συνέλευση Σχολής του Τμήματος Νομικής διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και αποφασίζει να απονεμηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στους αποφοιτήσαντες.

Ο τίτλος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι δημόσιο έγγραφο και εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Νομικής. Στο Δίπλωμα αναγράφονται το Τμήμα, το έμβλημα του Α.Π.Θ., η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., τα στοιχεία του μεταπτυχιακού φοιτητή και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα.

Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος, το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία των μαθημάτων.

Οι αποφοιτήσαντες μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να λαμβάνουν, και πριν από την επίσημη αναγόρευσή τους ως διπλωματούχων, πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση του κύκλου σπουδών του Π.Μ.Σ.

Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

Άρθρο 19
Μεταβατικές Διατάξεις

Όσα θέματα δεν προβλέπονται με την παρούσα πράξη ρυθμίζονται με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η ισχύς της απόφασης άρχεται με την δημοσίευσή της.

Β. Την τροποποίηση, από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025, της υπ’ αρ. 21022/15-3-2019 απόφασης της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 1117) όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 35561/13-9-2019 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β’ 3633) σχετικά με την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές» του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022, όπως ισχύουν, ως εξής:

Άρθρο 1
Γενικές Αρχές - Σκοπός - Αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

1. Σύμφωνα με την παρ. 1β. του άρθρου 63 του ν. 4957/2022 ο δεύτερος κύκλος σπουδών αφορά στην οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με ελάχιστο αριθμό εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων (ECTS) και ελάχιστη διάρκεια δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020. Κάθε υποψήφιος, που επιλέγει να φοιτήσει στο Π.Μ.Σ., θα πρέπει να λαμβάνει εγκαίρως γνώση του παρόντος Κανονισμού και να αποδέχεται τους κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ. Ο παρών Κανονισμός αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Π.Μ.Σ.

2. Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Π.Μ.Σ.) έχει ως κεντρικό στόχο τη συστηματική εμβάθυνση και εξειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές». Πιο συγκεκριμένα:

Προαγωγή Γνώσης και Έρευνας. Εστιάζει στη μελέτη των βασικών ρευμάτων και τάσεων στη νομική θεωρία, ώστε οι φοιτητές να κατανοούν σε βάθος τα ιστορικά, φιλοσοφικά και κοινωνιολογικά θεμέλια του Δικαίου, μέσα από την εμβάθυνση στα επιμέρους γνωστικά πεδία του προγράμματος, Ιστορία του Δικαίου, Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου, Κοινωνιολογία του Δικαίου, Εκκλησιαστικό Δίκαιο, Δίκαιο και Πληροφορική. Ενθαρρύνει την ανάπτυξη πρωτότυπης έρευνας, συνδυάζοντας διαφορετικές επιστημονικές προσεγγίσεις (π.χ. νομική, φιλοσοφική, κοινωνιολογική, οικονομική, πολιτική επιστήμη κ.λπ.) και αξιοποιώντας διεπιστημονικές μεθόδους.

Κάλυψη Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Αναγκών. Προσφέρει μαθήματα, σεμινάρια και εργαστήρια που προάγουν την κριτική σκέψη και την αναλυτική ικανότητα, εφοδιάζοντας τους φοιτητές με δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες. Υποστηρίζει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών σε επιστημονικές εκδηλώσεις (συνέδρια, ημερίδες κ.ά.), δίνοντάς τους τη δυνατότητα να παρουσιάζουν και να δημοσιεύουν αποτελέσματα των εργασιών τους.

Ανάδειξη Κοινωνικών και Πολιτιστικών Διαστάσεων. Δίνει έμφαση στη σύνδεση του δικαίου με την κοινωνική και πολιτιστική πραγματικότητα, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι κανόνες δικαίου διαμορφώνονται και επηρεάζουν θεσμούς, συμπεριφορές και αξίες στην ελληνική και διεθνή κοινότητα. Επιδιώκει να διαμορφώσει νομικούς επιστήμονες με ευρεία αντίληψη του πολιτισμικού και πολιτικού πλαισίου μέσα στο οποίο ασκείται η Δικαιοσύνη.

Συνεισφορά στην Ανάπτυξη της Χώρας. Στόχος είναι η ενίσχυση του διαλόγου ανάμεσα στον ακαδημαϊκό χώρο και τους φορείς χάραξης πολιτικής, προκειμένου να αξιοποιηθεί η έρευνα και η γνώση στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων. Καλλιεργείται η ικανότητα των φοιτητών να συμβάλλουν σε πρωτοβουλίες που αφορούν νομικές μεταρρυθμίσεις και αναπτυξιακά έργα, εξυπηρετώντας τις ευρύτερες ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας.

Κατάρτιση Υψηλού Επιπέδου Επιστημόνων. Προσφέρει εξατομικευμένη καθοδήγηση (mentoring) και ενθαρρύνει τη δημιουργία ερευνητικών ομάδων, ώστε οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν αυτονομία και υψηλή επιστημονική επάρκεια. Παρέχει εφόδια που επιτρέπουν στους αποφοίτους να ακολουθήσουν επιτυχώς ακαδημαϊκή ή επαγγελματική σταδιοδρομία, είτε στον ιδιωτικό τομέα είτε στον δημόσιο, με εστίαση σε αναβαθμισμένες θέσεις ευθύνης.

3. Το Π.Μ.Σ. εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Νομικής, διέπεται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπεί αφενός μεν στην προαγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη της έρευνας και αφετέρου, στην κάλυψη της διαρκώς αυξανόμενης ανάγκης και ζήτησης για κατάλληλα καταρτισμένους και με υψηλού επιπέδου εξειδίκευση επαγγελματίες-επιστήμονες-ερευνητές στη Θεωρία του Δικαίου και τις Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές, οι οποίοι να έχουν αναπτύξει συνθετικές και αναλυτικές ικανότητες αναφορικά με τα διδασκόμενα αντικείμενα, ήτοι την Ιστορία του Δικαίου, τη Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου, την Κοινωνιολογία του Δικαίου, το Εκκλησιαστικό Δίκαιο και το Δίκαιο και Πληροφορική.

Τα διδασκόμενα αντικείμενα επιδιώκουν τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

1. Ιστορία του Δικαίου

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν και να περιγράψουν τους βασικούς δικαιικούς θεσμούς της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας και τις πηγές δικαίου αυτών των περιόδων. (Γνώση - Knowledge).

β. Κατανόηση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να συγκρίνουν θεσμούς του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μεταξύ των δύο ιστορικών περιόδων, εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές. (Κατανόηση - Comprehension).

γ. Αξιολόγηση: Οι φοιτητές θα αξιολογήσουν την εξέλιξη των δικαιικών θεσμών στην αρχαιότητα και την επίδρασή τους στη σύγχρονη νομική σκέψη. (Αξιολόγηση - Evaluation).

2. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις βασικές αρχές της νομικής επιστήμης και να περιγράψουν τα ρεύματα στη θεωρία του δικαίου. (Γνώση - Knowledge).

β. Εφαρμογή: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν νομικούς συλλογισμούς και μεθοδολογίες στη

διατύπωση ορθολογικών κριτικών νομικών κρίσεων. (Εφαρμογή - Application).

γ. Σύνθεση: Οι φοιτητές θα αναπτύξουν επιχειρήματα υπέρ της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και θα συνδυάσουν νομικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις για την ανάλυση της δικαιοσύνης. (Σύνθεση - Synthesis).

3. Κοινωνιολογία του Δικαίου

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις κύριες κοινωνιολογικές σχολές σκέψης και τις θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου. (Γνώση - Knowledge).

β. Κατανόηση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εξηγήσουν πώς το δίκαιο λειτουργεί ως κοινωνικό φαινόμενο και να αναλύσουν τις σχέσεις μεταξύ δικαίου και κοινωνίας. (Κατανόηση - Comprehension).

γ. Αξιολόγηση: Οι φοιτητές θα αξιολογήσουν τον ρόλο του δικαίου στη διαχείριση κοινωνικών παρεκκλίσεων και θα κρίνουν την επίδραση της παγκοσμιοποίησης στο δίκαιο και την κοινωνία. (Αξιολόγηση - Evaluation).

4. Εκκλησιαστικό Δίκαιο

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να περιγράψουν το δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας στην ελληνική και διεθνή έννομη τάξη. (Γνώση - Knowledge)

β. Εφαρμογή: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν τη σχετική νομοθεσία για τη θρησκευτική ελευθερία σε συγκεκριμένες υποθέσεις, με αναφορά στη νομολογία του ΕΔΔΑ. (Εφαρμογή - Application)

γ. Σύνθεση: Οι φοιτητές θα συνθέσουν νομικά επιχειρήματα για τη ρύθμιση των σχέσεων κράτους και θρησκευτικών κοινοτήτων, χρησιμοποιώντας συγκριτική ανάλυση των εθνικών και διεθνών ρυθμίσεων. (Σύνθεση - Synthesis).

5. Δίκαιο και Πληροφορική

α. Ανάκληση: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις βασικές νομικές διατάξεις που αφορούν την προστασία ψηφιακών αγαθών και προσωπικών δεδομένων. (Γνώση - Knowledge).

β. Εφαρμογή: Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν το δίκαιο των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε περιπτώσεις που αφορούν την προστασία των καταναλωτών και τις ηλεκτρονικές πληρωμές. (Εφαρμογή - Application).

γ. Ανάλυση: Οι φοιτητές θα αναλύσουν τις επιπτώσεις της προστασίας δεδομένων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο, εντοπίζοντας νομικά ζητήματα όπως η "μνήμη και λήθη" στον κυβερνοχώρο. (Ανάλυση - Analysis).

Άρθρο 2
Μεταπτυχιακός τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Νομικές Σπουδές».

Άρθρο 3
Όργανα και Διοίκηση του Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι:

1. Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2. Σε επίπεδο Σχολής αρμόδια όργανα είναι:

2.1 Η Συνέλευση Σχολής.

Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

(α) Εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

(β) ορίζει τον Διευθυντή και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. της Σχολής,

(γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των Δ.Π.Μ.Σ. στα οποία συμμετέχει η Σχολή,

(δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

(ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες ή τους μεταδιδακτορικούς ερευνητές της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.,

(στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

(ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

(η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

(θ) αναθέτει σε διδακτορικούς φοιτητές ή μεταδιδάκτορες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών της Σχολής,

(ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

2.2.Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ομότιμους καθηγητές, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

(α) Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), εξαιρουμένων των τριμηνιαίων αναμορφώσεων των ετήσιων προϋπολογισμών της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 239 του ν. 4957/2022,

(β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση Σχολής,

(γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ. και δύναται να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα αυτή στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ.

(δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών,

(ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση Σχολής την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

(στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση Σχολής την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

(ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση Σχολής,

(η) εισηγείται προς τη Συνέλευση Σχολής την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.3. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

(β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση Σχολής,

(γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

(δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

(ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

(στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.4 Η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών (παρ. 2α άρθρο 82 του ν. 4957/2022).

Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

Έργο της Επιτροπής αποτελούν τα παρακάτω:

(α) Αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων δικαιολογητικών, σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία και τα ακαδημαϊκά κριτήρια που τυχόν έχουν τεθεί (Ο έλεγχος της πληρότητας των δικαιολογητικών ενεργείται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και του Τμήματος).

(β) Συντονισμός και διενέργεια των εξετάσεων, όπως προβλέπονται στο άρθρο 5 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

(γ) Τον ορισμό των εξεταστών-διορθωτών, σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

(δ) Σύνταξη πρακτικού αξιολόγησης και κατάταξης των υποψηφίων για εισαγωγή στο Π.Μ.Σ.

Η τελική κατάταξη των Υποψηφίων με βάση τη λίστα κριτηρίων του Προγράμματος και η πρόταση επιλογής Υποψηφίων με βάση την κατάταξη αυτή, υποβάλλονται προς επικύρωση στη Συνέλευση Σχολής. Η Συνέλευση Σχολής, μπορεί να συγκροτήσει επιπλέον Επιτροπές όπου αυτή κρίνει απαραίτητο. Όλες οι προτάσεις ή αποφάσεις των Επιτροπών εγκρίνονται από τη Συνέλευση Σχολής.

3. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. και τα μέλη της Σ.Ε. και των λοιπών επιτροπών δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 4
Προϋποθέσεις εγγραφής

1. Α. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί: (i) πτυχιούχοι Νομικής Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αντίστοιχων Σχολών ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, (ii) πτυχιούχοι συναφών με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Τμημάτων ή Σχολών Πανεπιστημίων και πέραν της Νομικής, και ειδικότερα των κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών και ανθρωπιστικών επιστημών, διεθνών σχέσεων και δημόσιας διοίκησης της ημεδαπής ή αντίστοιχων Σχολών ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Β. Η πιστοποίηση καλής γνώσης (επιπέδου Β2) της αγγλικής γλώσσας, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από το Α.Σ.Ε.Π., αποτελεί τυπική προϋπόθεση εγγραφής.

2. Ο αριθμός των εισακτέων κατ’ έτος ορίζεται κατ’ ανώτατο όριο σε τριάντα (30) φοιτητές.

3. Η εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. γίνεται με εισαγωγικές εξετάσεις, μετά από προκήρυξη, που πραγματοποιείται εντός του μηνός Μαΐου κάθε έτους. Στόχος των εισαγωγικών εξετάσεων είναι να διασφαλιστεί ότι οι υποψήφιοι διαθέτουν το ελάχιστο των προαπαιτούμενων γνώσεων σε συγκεκριμένους γνωστικούς τομείς, γεγονός που θα επιτρέψει την απρόσκοπτη παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. και θα μεγιστοποιήσει την απόδοσή τους στη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών τους. Η ύλη για το κάθε μάθημα είναι συγκεκριμένη, από καθορισμένα συγγράμματα και ανακοινώνεται με τη μορφή θεματικών ενοτήτων σε παράρτημα της προκήρυξης του εισαγωγικού διαγωνισμού.

4. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. την υποψηφιότητά τους αποστέλλοντας ηλεκτρονικά στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που υποδεικνύεται στην προκήρυξη τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο Π.Μ.Σ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ή αλλοδαπού πανεπιστημίου (το τελευταίο τούτο υποκείμενο στην εν ισχύ διαδικασία ακαδημαϊκής αναγνώρισης). Σύμφωνα με το άρθρο 304 του ν. 4957/2022, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), προκειμένου να διαπιστώσουν αν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος

τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα για την αποδοχή αίτησης και εγγραφής για εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, δεσμεύονται από το Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής και το Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο ακριβής βαθμός του πτυχίου.

δ) Φωτοτυπία ταυτότητας.

ε) Οι αλλοδαποί υποψήφιοι καταθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας Πανεπιστημιακού Ιδρύματος ή ελληνικό απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίο ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος.

στ) Επιπλέον των παραπάνω δικαιολογητικών, ο υποψήφιος, υποβάλλει πιστοποιητικό γνώσης (επιπέδου Β2) της αγγλικής γλώσσας, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από το Α.Σ.Ε.Π.

ζ) Υπεύθυνη Δήλωση (μέσω της υπηρεσίας https://www.gov.gr/ή με βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής από κάθε αρμόδια αρχή) όπου θα δηλώνεται από τον υποψήφιο ότι τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και κατατίθενται είναι αληθή.

Άρθρο 5
Διαδικασία και κριτήρια επιλογής εισακτέων

1. Οι υποψήφιοι εξετάζονται σε δύο (2) κατ’ επιλογήν μαθήματα, από τα ακόλουθα:

(α) Ιστορία του Δικαίου.

(β) Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου.

(γ) Κοινωνιολογία του Δικαίου.

(δ) Εκκλησιαστικό Δίκαιο.

(ε) Δίκαιο και Πληροφορική.

Το γνωστικό αντικείμενο των εξεταζόμενων μαθημάτων συνάδει προς το αντικείμενο των διδασκομένων στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. Επομένως, οι θεματικές που αναφέρονται στις περιγραφές μαθημάτων καλύπτουν σε γενικό/ενδεικτικό περίγραμμα και την ύλη των εισαγωγικών εξετάσεων. Η ειδικότερη ύλη και τα προτεινόμενα εγχειρίδια-πηγές μελέτης αναφέρονται αναλυτικά καθ’ έκαστο έτος στην νομίμως και αρμοδίως δημοσιευόμενη προκήρυξη.

Τα μαθήματα στα οποία πρόκειται να εξεταστούν κάθε έτος οι υποψήφιοι ορίζονται με κλήρωση που διεξάγεται από τη Σ.Ε. πριν τη δημοσίευση της Προκήρυξης παρ. 3 του άρθρου 4 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και ανακοινώνονται σε αυτήν.

2. Η Συνέλευση Σχολής ορίζει κατ’ έτος, το αργότερο εντός Μαΐου, την Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών (παρ. 2α άρθρο 82 του ν. 4957/2022 και άρθρο 3, παρ. 2.4. του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.).

Για τη βαθμολόγηση των γραπτών των υποψηφίων, η Επιτροπή Αξιολόγησης ορίζει δύο (2) μέλη Δ.Ε.Π. ανά εξεταζόμενο μάθημα ως κύριους εξεταστές- βαθμολογητές, καθώς και έναν (1) ως αναπληρωματικό των κύριων εξεταστών. Οι εξεταστές επιλέγονται κατά προτεραιότητα μεταξύ των διδασκόντων του εξεταζόμενου μαθήματος και, εάν τούτο δεν είναι εφικτό, μεταξύ των διδασκόντων συναφών μαθημάτων. Οι δύο (2) εξεταστές βαθμολογούν ισότιμα. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα του δέκα (10) και τα κριτήρια αυτής περιλαμβάνουν αποκλειστικά: την ακαδημαϊκή αριστεία, την πληρότητα και σαφήνεια των απαντήσεων, την επάρκεια της θεωρητικής τεκμηρίωσης και τη δημιουργικότητα-πρωτοτυπία των απαντήσεων.

3. Η Επιτροπή Αξιολόγησης καταρτίζει πρακτικό αξιολόγησης και κατάταξης με όλους τους υποψηφίους και, ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια που ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και την Προκήρυξη.

4. Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου, με καλυμμένα τα στοιχεία των υποψηφίων. Η βαθμολόγηση των γραπτών ολοκληρώνεται το αργότερο ως το τέλος του δεύτερου δεκαημέρου του ίδιου μήνα.

5. Ο υποψήφιος θεωρείται ότι πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις του Π.Μ.Σ., όταν το άθροισμα των βαθμών των δύο (2) εξεταστών σε καθένα από τα δύο (2) εξετασθέντα μαθήματα είναι τουλάχιστον δώδεκα (12). Η βαθμολογική κλίμακα για κάθε εξεταστή είναι μηδέν ως δέκα (0 - 10).

6. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας και την αποκάλυψη των ονομάτων ενώπιον της Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών, η Επιτροπή καταρτίζει πίνακα επιτυχόντων.

Κριτήρια αξιολόγησης για την κατάταξη των επιτυχόντων είναι:

(α) Η βαθμολογία σε κάθε εξεταζόμενο μάθημα, με βαθμολογική κλίμακα δώδεκα ως είκοσι (12 - 20), με συντελεστή αξιολόγησης 0,35 και μέγιστη βαθμολογία για κάθε μάθημα τα επτά (7) μόρια (20 Χ 0,35=7).

(β) Ο βαθμός πτυχίου, με βαθμολογική κλίμακα πέντε ως δέκα (5 - 10), με συντελεστή αξιολόγησης 0,5 και μέγιστη βαθμολογία τα πέντε (5) μόρια (10 Χ 0,5=5). Σε περίπτωση που υποψήφιος είναι ταυτόχρονα κάτοχος πτυχίου Νομικής και άλλου Τμήματος, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου Νομικής. Σε περίπτωση υποψηφίου που είναι κάτοχος πτυχίου Τμήματος από τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος και Τμήματος μη συναφούς με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ., θα λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός πτυχίου του συναφούς Τμήματος.

(γ) Η πιστοποιημένη γνώση σύμφωνα με τα καθιερωμένα διεθνή πρότυπα (επίπεδο τουλάχιστον Β2) της αγγλικής γλώσσας, με βαθμολογία ένα (1) μόριο.

7. Για την τελική βαθμολογία λαμβάνεται υπόψη ο ακέραιος αριθμός και τα τρία πρώτα δεκαδικά ψηφία. Το πρακτικό αξιολόγησης και κατάταξης των επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Συνέλευση Σχολής. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, για την τελική τους κατάταξη προκρίνονται οι υποψήφιοι που είναι πτυχιούχοι Τμήματος Νομικής και, μεταξύ περισσοτέρων, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου Νομικής. Αν και σε αυτή την περίπτωση

προκύψει ισοβαθμία, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη η βαθμολογία των συγγενών προς το Π.Μ.Σ. μαθημάτων ή, σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, το επίπεδο γνώσης και το πλήθος των ξένων γλωσσών που ομιλεί ο υποψήφιος. Σε περίπτωση ισοβαθμίας μεταξύ υποψηφίων οι οποίοι δεν είναι κάτοχοι πτυχίου Τμήματος Νομικής, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου. Αν και σε αυτή την περίπτωση προκύψει ισοβαθμία, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη η βαθμολογία των συγγενών προς το Π.Μ.Σ. μαθημάτων ή, σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, το επίπεδο γνώσης και το πλήθος των ξένων γλωσσών που ομιλεί ο υποψήφιος.

8. Ενστάσεις ή αιτήσεις αναβαθμολόγησης επί των αποτελεσμάτων δύναται να κατατεθούν εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων.

9. Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι επιτυχόντες ενημερώνονται επιπλέον από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) και καλούνται να απαντήσουν με όμοιο μήνυμα (e-mail) εντός πέντε (5) ημερών, αν αποδέχονται την ένταξή τους στο Π.Μ.Σ. και τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. ενημερώνει τους αμέσως επομένους στη σειρά αξιολόγησης από τον σχετικό κατάλογο επιτυχόντων.

Άρθρο 6
Εγγραφή επιτυχόντων και δηλώσεις μαθημάτων

1. Οι εγγραφές των εισαγομένων μεταπτυχιακών φοιτητών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας του Π.Μ.Σ. Η χρονική διάρκεια των εγγραφών είναι δέκα (10) ημέρες. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή είναι: α) φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας και β) μία (1) φωτογραφία, εκτός αν κριθούν απαραίτητα και περαιτέρω δικαιολογητικά μετά από απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

2. Μαζί με τα πιο πάνω δικαιολογητικά, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δηλώνουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν κατά το πρώτο εξάμηνο των σπουδών τους. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται και αμέσως μετά την ολοκλήρωση της εξεταστικής περιόδου του Φεβρουαρίου, για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου. Οι σχετικές δηλώσεις καταχωρίζονται ηλεκτρονικά στην ατομική μερίδα του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Άρθρο 7
Διάρκεια σπουδών

1. Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. είναι τρία (3) εξάμηνα. Κατά τα δύο (2) πρώτα πραγματοποιείται η διδασκαλία των μαθημάτων και κατά το τρίτο (Γ’) εξάμηνο η συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

2. Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την πρώτη εβδομάδα του Οκτωβρίου και διαρκεί δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες. Την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου πραγματοποιούνται οι εξετάσεις όλων των μαθημάτων του εξαμήνου αυτού. Το εαρινό εξάμηνο αρχίζει τη δεύτερη ή τρίτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου και διαρκεί δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες. Με εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης Σχολής μπορεί για εξαιρετικούς λόγους να διαφοροποιείται η έναρξη κάθε εξαμήνου.

3. Στο Π.Μ.Σ. παρέχεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης για εργαζόμενους φοιτητές, εφόσον αποδεδειγμένα εργάζονται για περισσότερες από είκοσι (20) ώρες εβδομαδιαίως. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα μερικής φοίτησης και για μη εργαζόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές, όταν συντρέχουν σοβαροί λόγοι, όπως ασθένεια, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας, εξαιτίας των οποίων αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ελάχιστες απαιτήσεις του προγράμματος πλήρους φοίτησης. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει η Συνέλευση Σχολής να εγκρίνει τη μερική φοίτηση. Η χρονική διάρκεια της μερικής φοίτησης είναι κατ’ ανώτατο όριο έξι (6) εξάμηνα. Στα τέσσερα (4) πρώτα ο φοιτητής θα πρέπει να ολοκληρώσει την παρακολούθηση των μαθημάτων και στα τελευταία δύο (2) τη μεταπτυχιακή διπλωματική του εργασία.

4. Επίσης στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που δεν έχουν υπερβεί την κανονική διάρκεια φοίτησης μπορεί να χορηγηθεί, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, προσωρινή αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, η ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή αναστέλλεται. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Η αναστολή χορηγείται με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής και μόνο αν συντρέχουν οι σοβαροί λόγοι που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Δεν συνιστά σοβαρό λόγο για τη χορήγηση αναστολής η παρακολούθηση άλλου μεταπτυχιακού ή άλλου εκπαιδευτικού προγράμματος. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής, ο οποίος λαμβάνει αναστολή φοίτησης, όταν επανέλθει στη φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

5. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μπορεί να χορηγηθεί παράταση φοίτησης μέχρι ένα (1) έτος, και δη δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της Συνέλευσης Σχολής, εφόσον συντρέχουν οι σοβαροί λόγοι που μπορεί να στηρίξουν και τη χορήγηση αναστολής.

Άρθρο 8
Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

α) Να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, τα εργαστήρια, συνέδρια, ημερίδες και τις λοιπές δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Για την

επιτυχή παρακολούθηση κάθε μαθήματος, οι φοιτητές πρέπει να έχουν παρακολουθήσει τα 4/5 του συνόλου των ωρών διδασκαλίας του. Σε διαφορετική περίπτωση, πρέπει να παρακολουθήσουν εκ νέου το συγκεκριμένο μάθημα. Εάν δεν συμπληρώνουν τον αναγκαίο αριθμό παρουσιών, πρέπει να επαναλάβουν το εξάμηνο. Στις περιπτώσεις αυτές παρατείνεται αυτοδικαίως η διάρκεια φοίτησης και ο συγκεκριμένος χρόνος αφαιρείται από το χρόνο παράτασης που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 7 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

β) Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες και ασκήσεις για κάθε μάθημα.

γ) Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.

δ) Να υποβάλλουν μέχρι την ημερομηνία που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία τη δήλωση με το μάθημα ή τα μαθήματα επιλογής που επιθυμούν να παρακολουθήσουν κάθε εξάμηνο.

ε) Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, πριν από την αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής τους Εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι σε αυτήν δεν περιέχονται στοιχεία λογοκλοπής, με αναλογική εφαρμογή των οριζόμενων στην περ. ζ της παρ. 4. του άρθρου 4 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

στ) Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις της Σ.Ε. και της Συνέλευσης Σχολής καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

ζ) Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, καθώς και όποια άλλη υποχρέωση προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

η) Οι υπότροφοι φοιτητές είναι επιπλέον υποχρεωμένοι, με απόφαση της Σ.Ε., να προσφέρουν τις υπηρεσίες που τους ανατίθενται στα μαθήματα, στα Εργαστήρια και στην Έρευνα για το Π.Μ.Σ.

3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται επίσης στην αρχή κάθε εξαμήνου να καταβάλουν τέλη φοίτησης, το ύψος των οποίων ορίζεται στην Προκήρυξη του προγράμματος.

4. Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγο διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή από το πρόγραμμα.

5. Α. Φοιτητές δύνανται να φοιτούν δωρεάν στο Π.Μ.Σ. (απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης), εφόσον πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια του παρόντος. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης λόγω οικονομικών/κοινωνικών κριτηρίων είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ’ ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτάμισι με άριστα στα δέκα (7,5/10), εφόσον η αξιολόγηση στον βασικό τίτλο σπουδών που προσκομίζεται για την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής, άλλως το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται αναλογικά σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης, εφόσον ο προσκομιζόμενος τίτλος σπουδών έχει χορηγηθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής.

Β. Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που φοιτούν δωρεάν δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος. Αν, κατά τον αριθμητικό υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης προκύπτει δεκαδικός αριθμός, γίνεται στρογγυλοποίηση στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα. Αν ο αριθμός των δικαιούχων απαλλαγής υπερβαίνει το ποσοστό της παρούσας, οι δικαιούχοι επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης έως τη συμπλήρωση του αριθμού.

Γ. Η υποβολή των αιτήσεων για τη δωρεάν φοίτηση σύμφωνα με το παρόν πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ. Η αίτηση απαλλαγής τελών φοίτησης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. με την προσκόμιση των αναγκαίων δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τη συνδρομή των απαραίτητων κριτηρίων/προϋποθέσεων απαλλαγής, μαζί με υπεύθυνη δήλωση (σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. ζ της παρ. 4. του άρθρου 4 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. για τη θεώρηση της γνησιότητας της υπογραφής) που βεβαιώνει την αλήθεια και ακρίβεια των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών.

Δ. Δικαίωμα δωρεάν φοίτησης έχει ο φοιτητής του Π.Μ.Σ. που πληροί την προϋπόθεση του εδαφίου Α, εφόσον συντρέχουν, πέραν του κριτηρίου αριστείας, και οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Εάν ο αιτών δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι άγαμος ή δεν έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ο μέσος όρος του αθροίσματος των φορολογητέων εισοδημάτων των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του συνόλου των μελών της οικογένειας του αιτούντος την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, ήτοι του ίδιου του αιτούντος, των γονέων του, ανεξαρτήτως αν κάνουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, και των αδελφών του έως είκοσι έξι (26) ετών, εφόσον είναι άγαμοι και έχουν ίδιο φορολογητέο εισόδημα κατά την έννοια του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Α’ 167), δεν υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.),

(β) εάν ο αιτών έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτος (26ο) έτος της ηλικίας του, ο μέσος όρος του ατομικού φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.,

(γ) εάν είναι έγγαμος ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ο μέσος όρος του αθροίσματος του φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος την απαλλαγή από τέλη φοίτησης και του ή της συζύγου ή συμβιούντος του, ανεξαρτήτως αν υποβάλλουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.,

(δ) εάν ο αιτών την απαλλαγή δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι τέκνο τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας ή τέκνο άγαμου γονέα ή ορφανός τουλάχιστον από έναν (1) γονέα ή άτομο με αναπηρία ή μέλος νοικοκυριού με άτομο με αναπηρία δύναται να αιτηθεί την απαλλαγή κατά το ήμισυ (50%) από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης, εφόσον ο μέσος όρος στην περ. Δ.α. της παρούσας παραγράφου υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) και δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος.

Ε. Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση Σχολής και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

ΣΤ. Αποκλείεται από το δικαίωμα υποβολής αίτησης απαλλαγής πρόσωπο που έχει τύχει ήδη ανάλογης απαλλαγής ή μείωσης στο πλαίσιο ετέρου Π.Μ.Σ. παρεχόμενου από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής.

Ζ. Οι ρυθμίσεις της παρ. 5 δεν εφαρμόζονται σε υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 9
Διδακτικό προσωπικό

1. Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ., το διδακτικό έργο ανατίθεται μετά από πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής στα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου και, εφόσον συντρέχει λόγος μετά από έγκριση της Συνέλευσης Σχολής κατόπιν πρότασης του Διευθυντή και σχετικού πρακτικού της Σ.Ε., σε:

α) Ομότιμους Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που ανήκαν στον Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου κατά τον χρόνο της ενεργούς υπηρεσίας,

β) συνεργαζόμενους καθηγητές,

γ) εντεταλμένους διδάσκοντες,

δ) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

ε) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

στ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

2. Α. Με την έναρξη παρακολούθησης του Π.Μ.Σ., ορίζεται για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ένα μόνιμο μέλος του Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. ως Ακαδημαϊκός Σύμβουλος. Ο ρόλος του είναι να παρακολουθεί την εξέλιξη των σπουδών των φοιτητών, να ενημερώνεται από τους διδάσκοντες για τυχόν συνεχείς απουσίες των φοιτητών που είναι στην ευθύνη τους, καθώς και η σχετική ενημέρωσή τους (μέσω της Γραμματείας) ότι τέτοια απουσία μπορεί να επιφέρει την αποτυχία στο μάθημα. Επιπλέον ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρέχει βοήθεια σχετικά με την επιλογή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του μεταπτυχιακού φοιτητή. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να έρχονται σε επαφή με τον ακαδημαϊκό σύμβουλό τους για οποιοδήποτε πρόβλημα το οποίο μπορεί να επηρεάσει την ομαλή πορεία των σπουδών τους.

Β. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρέχει στον μεταπτυχιακό φοιτητή την αναγκαία συμβουλευτική για να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ.

Γ. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών φροντίζει να έχει συναντήσεις κατά τακτά διαστήματα με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που έχει αναλάβει και όχι λιγότερο από δύο (2) φορές το εξάμηνο.

Στα καθήκοντά του περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

α. Ο εντοπισμός των αναγκών και ερευνητικών ενδιαφερόντων του μεταπτυχιακού φοιτητή, η υποστήριξη των κλίσεων και των δεξιοτήτων του μεταπτυχιακού φοιτητή και η ενθάρρυνση να κατευθυνθεί προς τους τομείς που του ταιριάζουν.

β. Η ενημέρωση και η διευκόλυνση των επαφών του μεταπτυχιακού φοιτητή με τα συλλογικά όργανα του Π.Μ.Σ. και τις υπηρεσίες διοίκησης.

γ. Η παροχή βοήθειας για την κατάρτιση του ατομικού εξαμηνιαίου προγράμματος σπουδών του και τον καθορισμό του θέματος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

δ. Ο εντοπισμός των φοιτητών που οφείλουν πολλά μαθήματα.

ε. Η μέριμνα και η κατάρτιση σχεδίου για αυτούς τους φοιτητές.

Δ. Το διδακτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους Συμβούλους Σπουδών στο έργο τους, ενώ λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες, παρατηρήσεις, υποδείξεις και αιτήσεις τους, για τυχόν ελλείψεις, δυσλειτουργίες που δημιουργούν προβλήματα στους φοιτητές και τυχόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Άρθρο 10
Υποχρεώσεις διδασκόντων

Ο υπεύθυνος (σε περίπτωση συνδιδασκαλίας: υπεύθυνοι) για τη διδασκαλία μαθήματος στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένος:

α) Να τηρεί πιστά και επακριβώς το πρόγραμμα και το ωράριο των παραδόσεων του μαθήματος.

β) Να καθορίζει το περιεχόμενο του μεταπτυχιακού μαθήματος, στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, με τρόπο ακαδημαϊκά έγκυρο.

γ) Να τηρεί τουλάχιστον δύο (2) ώρες συνεργασίας φοιτητών την εβδομάδα που θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών μαζί του για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος.

δ) Να ανακοινώνει κατά την έναρξη του εξαμήνου το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος, διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων και να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του άρθρου 20 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

ε) Να αναπληρώνει τις ώρες διδασκαλίας που τυχόν απωλέσθηκαν για λόγους που αφορούν τον ίδιο, σε ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται εγκαίρως.

Άρθρο 11
Αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών

1. Ο τρόπος αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών για κάθε μάθημα προσδιορίζεται από τον διδάσκοντα στην αρχή του εξαμήνου και γνωστοποιείται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μαζί με το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος. Τούτη μπορεί να διενεργείται ιδίως με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις που πραγματοποιούνται διά ζώσης ή με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις που διενεργούνται με μεθόδους εξ αποστάσεως, καθώς και με εναλλακτικές μεθόδους, όπως η υποβολή εργασιών, η διεξαγωγή πρακτικής δοκιμασίας κ.α. Το ψηφιακό υλικό που θα χρησιμοποιηθεί για να υποστηρίξει τις μεθόδους αξιολόγησης ενδεικτικά μπορεί να περιλαμβάνει: τη δημιουργία εργασιών προς ανάθεση καθώς και βάσεων ερωτήσεων τόσο μέσα από το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων του Α.Π.Θ. όσο και μέσα από τυχόν άλλη πλατφόρμα του Τμήματος, την ηλεκτρονική διαχείριση, την υποβολή και τη βαθμολόγηση όλων των εργασιών (πρακτικές ή/και ανάπτυξη) του κάθε μεταπτυχιακού μαθήματος μέσα από το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων του Α.Π.Θ. Η τελική βαθμολόγηση του κάθε μαθήματος του Π.Μ.Σ. αναρτάται και υποβάλλεται σε διαχείριση μέσα από την υπηρεσία ηλεκτρονικής γραμματείας του Α.Π.Θ. Ο τρόπος εξέτασης και βαθμολογίας των φοιτητών πρέπει να διασφαλίζει το αδιάβλητο, την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια.

2. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση της αποκτηθείσας γνώσης των μεταπτυχιακών φοιτητών μπορεί να γίνεται και με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εξέτασης. Γενικότερα, οι τεχνικές ψηφιακής αξιολόγησης των φοιτητών είναι οι εξής: - Γραπτή εξέταση με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά· ερωτήσεις ανοικτού τύπου (δηλαδή ανάπτυξης) ή κλειστού τύπου (δηλαδή πολλαπλών επιλογών, αντιστοίχισης, σωστού/λάθους, κ.λπ.), περιορισμένος χρόνος, δημιουργία και διανομή διαφορετικών διαγωνισμάτων από δεξαμενή ερωτήσεων, ανακάτεμα ερωτήσεων σε κάθε διαγώνισμα, ανακάτεμα απαντήσεων σε ερωτήσεις κλειστού τύπου, αυτόματη βαθμολόγηση για τις ερωτήσεις κλειστού τύπου. - Προφορική εξέταση με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: χρήση τηλεδιάσκεψης, ατομική, περιορισμένος χρόνος (λεπτών). - Κατάθεση εργασίας με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: αφορά την ανακοίνωση, παράδοση και αξιολόγηση εργασιών, αξιοποιείται κυρίως για την αξιολόγηση δεξιοτήτων, παραδοτέων, και ασκήσεων που σχετίζονται με το εκάστοτε μάθημα, χωρίς εποπτεία, απαιτείται εκτεταμένος χρόνος (ημέρες). Τυχόν εξετάσεις με την χρήση εξ αποστάσεως μεθόδων θα πραγματοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση μέσων και τρόπων που εξασφαλίζουν το αδιάβλητο της εξεταστικής διαδικασίας πάντα με σεβασμό στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των εξεταζόμενων. Οι μέθοδοι ψηφιακής αξιολόγησης των φοιτητών ενδεικτικά μπορεί να είναι οι εξής: - Περιοδικές (π.χ. εβδομαδιαίες) εργασίες με θέματα που αναρτώνται στην υπηρεσία ηλεκτρονικών μαθημάτων elearning.auth. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα πρέπει αρχικά να μελετήσουν το εβδομαδιαίο πληροφοριακό υλικό και στην συνέχεια να απαντήσουν στις ερωτήσεις ή να λύσουν τις ασκήσεις και μετά να ανεβάσουν τις απαντήσεις πάλι στην συγκεκριμένη ενότητα του μεταπτυχιακού μαθήματος. Η πλατφόρμα παρέχει την δυνατότητα της ηλεκτρονικής βαθμολογίας και της άμεσης ενημέρωσης των μεταπτυχιακών φοιτητών όπως επίσης, διαθέτει και λογισμικό ανίχνευσης ομοιοτήτων ακαδημαϊκών εργασιών έτσι ώστε να διασφαλίζεται το πρωτότυπο του περιεχομένου της κάθε μεταπτυχιακής εργασίας. - Εξέταση εξ αποστάσεως με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή/και ερωτήσεις σύντομης ή και εκτεταμένης απάντησης συνδυαστικά με τηλεδιάσκεψη (ανοικτές κάμερες και μικρόφωνα επικοινωνίας). Επίσης, ο διδάσκων του κάθε μαθήματος έχει την δυνατότητα να καλεί τους φοιτητές που εξετάσθηκαν ηλεκτρονικά και σε προφορική εξέταση προκειμένου να διαπιστωθεί το επίπεδο κατανόησης του υλικού του μαθήματος. Η εξέταση του μαθήματος γίνεται με ερωτήσεις μέσω της πλατφόρμας e-learning (https://elearning.auth.gr/) που διαχειρίζεται το Τμήμα Νομικής όπου μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα εξέτασης, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές απαντούν στον ίδιο αριθμό ερωτήσεων οι οποίες όμως προέρχονται από μια βάση ερωτήσεων με τυχαία επιλογή όπου λόγω αυτής της τυχαίας επιλογής, οι εξεταζόμενοι απαντούν διαφορετικές μεταξύ τους ερωτήσεις και προχωρούν κάθε φορά στην αμέσως επόμενη ερώτηση.

3. Το αδιάβλητο των εξετάσεων διασφαλίζεται διότι οι ερωτήσεις επιλέγονται τυχαία σε κάθε εξεταζόμενο, είναι διαφορετικές για κάθε εξεταζόμενο και παρουσιάζονται πάντα με διαφορετική σειρά και για αυτό οι εξεταζόμενοι προχωρούν μόνο μπροστά τις ερωτήσεις και μετά την τελευταία ερώτηση οι εξεταζόμενοι υποβάλλουν και αποδέχονται χωρίς να μπορούν να δουν συνολικά τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις τους. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καθ’ όλη την διάρκεια της εξέτασης επιτηρούνται από επιτηρητή, επίσης, πριν την έναρξη της εξέτασης γίνεται ηλεκτρονικός έλεγχος ταυτοπροσωπίας. Ένας επιτηρητής κατά το μέγιστο επιτηρεί είκοσι πέντε (25) εξεταζόμενους. Στη διάρκεια της εξέτασης του μαθήματος, ο διδάσκων παραβρίσκεται για την επίλυση απορίων ή/και τεχνικών θεμάτων. Πρόκειται για μια σύγχρονη διαδικασία εξέτασης όπου διασφαλίζεται η εγκυρότητα της εξεταστικής διαδικασίας και παράλληλα προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων.- Τελικές εξετάσεις εξ αποστάσεως μπορούν να είναι προφορικές ή/και να διενεργηθούν με ψηφιακό τρόπο αλλά μόνο στις εγκαταστάσεις του Τμήματος.- Σε κάθε περίπτωση θα αξιοποιηθούν συνδυαστικές λύσεις για την οριστικοποίηση της αξιολόγησης των φοιτητών. Όταν υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία από πλευράς αξιολογητή για την εξ αποστάσεως αξιολόγηση ή την αξιολόγηση με ψηφιακό τρόπο στις εγκαταστάσεις του Τμήματος, ο αξιολογητής δύναται να καλέσει τον αξιολογούμενο σε προφορική εξέταση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος [π.χ. τριών (3) εργάσιμων ημερών και απαραίτητα εντός της εξεταστικής περιόδου]. Στην περίπτωση αυτή, η προφορική αξιολόγηση υπερισχύει της εξ αποστάσεως. - Υπάρχει η πρόνοια για άτομα με μαθησιακές δυσκολίες αλλά και αναπηρία που δεν μπορούν

να εξεταστούν με την συμβατική διαδικασία, να εξετάζονται προφορικά μέσω της πλατφόρμας. Οι παραπάνω προτεινόμενοι τρόποι διασφαλίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, προάγουν την αξιοκρατία και συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το πρόγραμμα των εξετάσεων ανακοινώνεται από την Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

4. Η αξιολόγηση των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου και εντός του Ιουνίου για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου. Οι επιτυχόντες βαθμολογούνται από το έξι (6) ως το δέκα (10), με δυνατότητα βαθμολόγησης ανά μισή μονάδα, ενώ οι αποτυχόντες βαθμολογούνται με Ε (Επανάληψη). Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων το αργότερο μέσα σε διάστημα δέκα (10) ημερών από την ημέρα εξέτασης.

5. Σε περίπτωση βαθμολόγησης με Ε, που αντιστοιχεί σε βαθμό κάτω από έξι (6), ο μεταπτυχιακός φοιτητής επανεξετάζεται μία μόνο φορά, σε επαναληπτική εξέταση που λαμβάνει χώρα τον Σεπτέμβριο για τα μαθήματα τόσο του χειμερινού όσο και του εαρινού εξαμήνου. Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής το αργότερο μέσα σε διάστημα πέντε (5) ημερών από την ημέρα εξέτασης. Εάν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην επαναληπτική εξέταση ή δεν συμμετάσχει σε αυτήν, έχει τη δυνατότητα να επαναλάβει το μάθημα κατά το επόμενο εξάμηνο στο οποίο αυτό έχει προγραμματιστεί να διδαχθεί. Σε περίπτωση που ο φοιτητής αποτύχει εκ νέου ή δεν προσέλθει στην εξέταση του μαθήματος μετά την επανάληψη της παρακολούθησης κατά το εξάμηνο στο οποίο διδάσκεται το μάθημα, δεν έχει δικαίωμα επανεξέτασης στην επαναληπτική εξέταση του Σεπτεμβρίου. Κατά τη λήξη της διαδικασίας αξιολόγησής τους, οι φοιτητές ενημερώνονται για τη βαθμολογία με προσωποποιημένη ενημέρωση μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής γραμματείας ή/και μέσω ανωνυμοποιημένης ανάρτησης των αποτελεσμάτων σε ειδικό πεδίο του ολοκληρωμένου συστήματος τηλεκπαίδευσης είτε με άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο.

Άρθρο 12
Αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκόντων

1. Η αξιολόγηση των μαθημάτων διενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα του Α.Π.Θ. Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος και πριν από τις εξετάσεις, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αξιολογούν αυτό ηλεκτρονικά, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Α.Π.Θ.

2. Η αξιολόγηση των διδασκόντων γίνεται με κριτήρια τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους μεταπτυχιακούς φοιτητές, το επίπεδο της προετοιμασίας τους, τη χρησιμοποίηση της πλέον σύγχρονης και διεθνώς καθιερωμένης για υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακές σπουδές βιβλιογραφίας, την προθυμία τους να απαντούν σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων, την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος και των ωρών συνεργασίας κ.λπ.

Άρθρο 13
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

1. Εφόσον ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα του πρώτου (Α’) και του δευτέρου (Β’) εξαμήνου του Π.Μ.Σ., μπορεί να ενταχθεί στη διαδικασία συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής του Εργασίας.

2. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να ετοιμάσει προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας και να επιλέξει επιβλέποντα καθηγητή από τους διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ., με τη σύμφωνη γνώμη του τελευταίου. Στο περίγραμμα έρευνας πρέπει να προσδιορίζεται το θέμα που θα αναλυθεί, η μεθοδολογία της επιστημονικής του προσέγγισης καθώς και η βιβλιογραφία που θα χρησιμοποιηθεί. Η αποδοχή της ερευνητικής πρότασης του μεταπτυχιακού φοιτητή από τον επιβλέποντα γίνεται με κριτήριο τη συνάφεια του θέματος με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3. Η Σ.Ε. ορίζει τον επιβλέποντα καθηγητή και τριμελή επιτροπή για την επίβλεψη και αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Στην επιτροπή μετέχει και ο επιβλέπων καθηγητής. Τα υπόλοιπα δύο (2) μέλη πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Ο μέγιστος αριθμός διπλωματικών εργασιών την επίβλεψη των οποίων μπορεί να αναλάβει ο διδάσκων καθενός από τα πέντε (5) επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 2/5 του συνόλου των εγγεγραμμένων στο έτος αυτό φοιτητών. Ως επιμέρους γνωστικά αντικείμενα νοούνται τα εξής: Ιστορία του Δικαίου, Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου, Κοινωνιολογία του Δικαίου, Εκκλησιαστικό Δίκαιο, Δίκαιο και Πληροφορική.

4. Το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο μεταπτυχιακών μελετών, που τηρείται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Στον κατάλογο αυτόν περιλαμβάνονται απαραιτήτως τα ονοματεπώνυμα του υποψηφίου και του επιβλέποντος, η ημερομηνία έγκρισης του θέματος από τη Σ.Ε. και η ημερομηνία περάτωσης της διαδικασίας, είτε με αποδοχή είτε με απόρριψη.

5. Ανάλογα με την εξέλιξη της εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής του Εργασίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής ενημερώνει τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος παρακολουθεί, με ημερολόγιο προόδου, αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ενδείκνυται να έχει έκταση από 15.000 έως 20.000 λέξεις και σε κάθε περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει τις 22.000 λέξεις.

6. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός του προβλεπόμενου γι’ αυτή χρόνου, αναλόγως αν η φοίτηση είναι πλήρης ή μερική [ένα (1) ή δύο (2) εξάμηνα, αντίστοιχα].

7. Όταν περατωθεί η σύνταξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, αυτή υποβάλλεται σε τρία (3) αντίτυπα στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή ότι πληροί τις προϋποθέσεις για να εισαχθεί προς κρίση.

8. Οι παρουσιάσεις των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών πραγματοποιούνται σε ημερομηνίες που

ορίζονται από τη Σ.Ε., το αργότερο εντός σαράντα (40) ημερών από την κατάθεσή τους. Η πρόσκληση και ανακοίνωση για την παρουσίαση των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών απευθύνεται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. Η παρουσίαση μπορεί να διεξαχθεί με φυσική παρουσία ή με τη χρήση των μέσων της αλλόχωρης/εξ αποστάσεως επικοινωνίας.

9. Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, ο μεταπτυχιακός φοιτητής παρουσιάζει στην Επιτροπή τα κύρια σημεία της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής του Εργασίας με τα συμπεράσματά της. Η παρουσίαση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15) λεπτά. Στη συνέχεια, τα μέλη της Επιτροπής υποβάλλουν ερωτήσεις στον φοιτητή, η συνολική διάρκεια των οποίων δεν μπορεί να υπερβεί τα τριάντα (30) λεπτά.

10. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης, η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή διαβιβάζει στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. το πρακτικό εξέτασης του φοιτητή και το βαθμό της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, με κλίμακα βαθμολογίας από μηδέν (0) έως δέκα (10).

11. Δεν είναι δυνατή η αλλαγή του θέματος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του φοιτητή, παρά μόνο με απόφαση της Σ.Ε., μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή. Η αλλαγή θέματος μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση λόγο για παράταση των παραπάνω προθεσμιών.

Άρθρο 14
Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Για τον υπολογισμό του βαθμού του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος του πρώτου (Α’) και δευτέρου (Β’) εξαμήνου καθώς και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του τρίτου (Γ’) εξαμήνου με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με τον αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Διπλώματος. Ο βαθμός του διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών υπολογίζεται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου. Η κλίμακα κατανομής των βαθμών για τον χαρακτηρισμό του τίτλου σπουδών είναι: Άριστα (8,50 - 10,00), Λίαν Καλώς (6,50 - 8,49) και Καλώς (6,00 - 6,49).

2. Το Δ.Μ.Σ. είναι δημόσιο έγγραφο. Υπογράφεται από τον Πρύτανη ή τον Προϊστάμενο της Γραμματείας του Τμήματος κατ’ εντολή του.

3. Στον απόφοιτο του Π.Μ.Σ. μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, πιστοποιητικό ότι έχει περατώσει επιτυχώς την παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. Στους διπλωματούχους χορηγείται αντίγραφο διπλώματος συνοδευόμενο από το παράρτημα διπλώματος. Το πρωτότυπο δίπλωμα φυλάσσεται στον φάκελο του αποφοίτου. Ο διπλωματούχος δικαιούται να λάβει το Δ.Μ.Σ. σε περγαμηνή, εφόσον καταβάλει το οριζόμενο από τα αρμόδια όργανα παράβολο.

4. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές προκειμένου να λάβουν είτε το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών είτε βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών, οφείλουν να έχουν ανταποκριθεί με επιτυχία σε όλες τις ακαδημαϊκές υποχρεώσεις του Π.Μ.Σ., και να έχουν τακτοποιήσει όλες τις σχετικές με τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. υποχρεώσεις, καθώς και τυχόν υποχρεώσεις τους προς τη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος.

Άρθρο 15
Λογοκλοπή, αποκλεισμός από εξετάσεις, διαγραφή

1. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία καθώς και κάθε εργασία που κατατίθεται στο πλαίσιο των μαθημάτων πρέπει να αποτελεί προσωπικό έργο του φοιτητή που την υποβάλλει. Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

2. Λογοκλοπή θεωρείται ιδίως η εν όλω ή εν μέρει αντιγραφή έργου άλλου, αυτούσιου ή κατά παράφραση, δημοσιευμένου ή μη, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, χωρίς ακριβή και σαφή αναφορά στην πηγή. Επίσης, μορφή λογοκλοπής θεωρείται και η κατάθεση εργασίας από φοιτητή, την οποία έχει συγγράψει εξ ολοκλήρου ένα άλλο πρόσωπο, με ή χωρίς αμοιβή.

3. Σε περιπτώσεις διαπιστωμένης λογοκλοπής ή οποιουδήποτε άλλου παραπτώματος ως προς την ακαδημαϊκή δεοντολογία η Συνέλευση Σχολής, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε., μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η λογοκλοπή μετά τη λήψη του μεταπτυχιακού διπλώματος, ο τίτλος που έχει απονεμηθεί μπορεί να ανακαλείται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

4. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που θα καταληφθεί να αντιγράφει σε γραπτή εξέταση για πρώτη φορά, θα αποκλείεται από την εξέταση του αντίστοιχου μαθήματος και θα πρέπει να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα την επόμενη περίοδο που θα διδαχθεί. Στην περίπτωση αυτή παρατείνεται αυτοδικαίως η διάρκεια φοίτησης και ο χρόνος αυτός αφαιρείται από το χρόνο παράτασης που προβλέπεται στο άρθρο 7 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.. Η δεύτερη φορά που θα καταληφθεί να αντιγράφει στη διάρκεια των σπουδών του επιφέρει την οριστική διαγραφή του από το Π.Μ.Σ., με απόφαση της Συνέλευσης Σχολής.

5. Η Συνέλευση Σχολής αποφασίζει επίσης τη διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή από το Π.Μ.Σ., όταν αυτός: α) έχει υπερβεί τον μέγιστο χρόνο ολοκλήρωσης των σπουδών του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ., β) έχει αποτύχει στην επαναληπτική εξέταση που προβλέπεται στο εδ. δ’ της παρ. 5 του άρθρου 11 του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 16
Αναγόρευση διπλωματούχων

Η Συνέλευση Σχολής διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και αποφασίζει να απονεμηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στους αποφοιτήσαντες.

Άρθρο 17
Οικονομικά στοιχεία Π.Μ.Σ.

1. Οι πόροι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δύναται να προέρχονται από:

α. Τέλη φοίτησης,

β. δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ. κληροδοτήματα,

δ. πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ε. ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.,

στ. τον κρατικό προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων,

ζ. κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

2. Α. Η καταβολή των τελών φοίτησης, τα οποία ορίζονται στο ποσό των εννιακοσίων ευρώ (900,00€) για έναν κύκλο σπουδών, πραγματοποιείται από τον ίδιο τον φοιτητή (ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του) σε λογαριασμό του Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Π.Θ.

Ο τρόπος καταβολής και οι δόσεις ορίζονται ως εξής:

- Τριακόσια ευρώ (300,00 €) για το πρώτο (Α’) εξάμηνο.
- Τριακόσια ευρώ (300,00 €) για το δεύτερο (Β’) εξάμηνο.
- Τριακόσια ευρώ (300,00 €) για το τρίτο (Γ’) εξάμηνο.

Β. Τα τέλη μειώνονται στο ποσό των εκατόν πενήντα ευρώ (150,00 €) ανά εξάμηνο μερικής φοίτησης. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι ως άνω προβλέψεις.

3. Οι πόροι του Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως ακολούθως:

α. Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Α.Ε.Ι. Στα έσοδα του Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β. το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

4. Το Π.Μ.Σ. καταρτίζει σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία αναλυτικό προϋπολογισμό για τα πέντε (5) έτη λειτουργίας, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του προγράμματος και το λειτουργικό του κόστος.

5. Το ποσό των τελών φοίτησης δύναται να αναπροσαρμόζεται κατόπιν απόφασης της Συγκλήτου.

Άρθρο 18
Υποτροφίες

1. Εφόσον καλυφθούν οι ανάγκες λειτουργίας του, το Π.Μ.Σ. θα δώσει μία (1) υποτροφία στον πρώτο στη σειρά κατάταξης κατά την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. Η υποτροφία έχει τη μορφή της απαλλαγής από την καταβολή όλων των τελών φοίτησης στο Π.Μ.Σ.

2. Με απόφαση της Σ.Ε. και κατόπιν σχετικής πρότασης διδάσκοντος του Π.Μ.Σ. μπορεί να χορηγηθεί υποτροφία συμμετοχής σε διεθνές επιστημονικό συνέδριο ή σεμινάριο για φοιτητή ο οποίος έχει σημειώσει εξαιρετική επίδοση σε μάθημα του Π.Μ.Σ. συναφές προς τη θεματική του συνεδρίου/σεμιναρίου.

Άρθρο 19
Διοικητική υποστήριξη, υλικοτεχνική υποδομή

Τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. πραγματοποιούνται στις αίθουσες του κτιρίου της Νομικής Σχολής. Το Τμήμα Νομικής προσφέρει κάθε δυνατή διοικητική και τεχνική υποστήριξη, ώστε να παραμείνουν λειτουργικές οι αίθουσες.

Άρθρο 20
Δομή Διδακτικού Έργου

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. υλοποιείται με συμβατική διά ζώσης διδασκαλία σε αίθουσα. Σύμφωνα με το άρθρο 67, παρ. 1ε του ν. 4957/2022, σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή εκτάκτων συνθηκών, όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του, η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

2. Η διδασκαλία των μαθημάτων μπορεί να γίνει στην ελληνική ή, εφόσον συντρέχει λόγος, και στην αγγλική γλώσσα. Η γλώσσα συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι η ελληνική. Ωστόσο, μετά από αίτημα του φοιτητή και με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος μέλους Δ.Ε.Π., η Σ.Ε. μπορεί να εγκρίνει την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στην αγγλική γλώσσα.

3. Το Π.Μ.Σ. διαρθρώνεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στο πρώτο (Α’) εξάμηνο οι φοιτητές επιλέγουν την παρακολούθηση τεσσάρων (4) από τα συνολικά πέντε (5) προσφερόμενα στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. μαθημάτων. Ανάλογα ισχύουν και στο δεύτερο (Β’) εξάμηνο του Π.Μ.Σ. Στο τρίτο (Γ’) εξάμηνο οι φοιτητές εκπονούν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

4. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ακαδημαϊκές πιστωτικές μονάδες ανά μάθημα και στο σύνολο του προγράμματος. Κάθε ECTS αντιστοιχεί σε είκοσι πέντε (25) ώρες φόρτου εργασίας.

Α΄ εξάμηνο		
Α/Α	Μαθήματα (Υποχρεωτικά κατ’ επιλογή μαθήματα - 4 από τα κάτωθι)	ECTS
1	Ιστορία του Δικαίου Ι	7,5
2	Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου Ι	7,5
3	Κοινωνιολογία του Δικαίου Ι	7,5
4	Εκκλησιαστικό Δίκαιο Ι	7,5
5	Δίκαιο και Πληροφορική Ι	7,5
		Σύνολο 30
Β΄ εξάμηνο		
Α/Α	Μαθήματα (Υποχρεωτικά κατ’ επιλογή μαθήματα - 4 από τα κάτωθι)	ECTS
1	Ιστορία του Δικαίου ΙΙ	7,5
2	Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου ΙΙ	7,5
3	Κοινωνιολογία του Δικαίου ΙΙ	7,5
4	Εκκλησιαστικό Δίκαιο ΙΙ	7,5
5	Δίκαιο και Πληροφορική ΙΙ	7,5
		Σύνολο 30
Γ΄ εξάμηνο		
	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	30
		Σύνολο 30
ΣΥΝΟΛΟ ECTS Π.Μ.Σ. 90		

Άρθρο 21
Πιστοποίηση - Αξιολόγηση

1. Μετά από την έκδοση της απόφασης ίδρυσης Π.Μ.Σ. και πριν από την έναρξη της λειτουργίας του, απαιτείται η πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4653/2020 (Α’ 12). Μετά από την ίδρυσή τους, τα Π.Μ.Σ. πιστοποιούνται περιοδικά, σύμφωνα με την υποπερ. ββ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4653/2020, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία εντάσσονται.

2. Σε περίπτωση που τροποποιηθεί η απόφαση ίδρυσης, απαιτείται εκ νέου πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την ΕΘ.Α.Α.Ε., εφόσον η τροποποίηση αφορά σε στοιχεία όπως στο αντικείμενο, τον σκοπό του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθησής του, καθώς και τις ειδικεύσεις που απονέμουν διαφορετικό δίπλωμα.

3. Τα Π.Μ.Σ. κάθε Τμήματος, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα διατμηματικά, διιδρυματικά και κοινά Π.Μ.Σ., των οποίων το Τμήμα αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη, αξιολογούνται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την ΕΘ.Α.Α.Ε. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

4. Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

5. Εσωτερική Αξιολόγηση ΜΟ.ΔΙ.Π:

α. Με σκοπό τη διασφάλιση και τη βελτίωση της ποιότητας του Π.Μ.Σ. η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Α.Π.Θ. (ΜΟ.ΔΙ.Π.) προβαίνει σε περιοδική εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος και σύμφωνα με τις οδηγίες και κατευθύνσεις της ΕΘ.Α.Α.Ε.

β. Στις υποχρεώσεις των Οργάνων Διοίκησης και των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. εμπίπτουν και όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται, βάσει των εκάστοτε οδηγιών και κατευθύνσεων της ΜΟ.ΔΙ.Π.-Α.Π.Θ. για την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών και των ακαδημαϊκών Μονάδων.

6. Αξιολόγηση διδασκόντων και μαθημάτων από τους φοιτητές:

α. Με αποκλειστικό σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου σπουδών του Π.Μ.Σ. και με απόλυτη διασφάλιση της ανωνυμίας τους, οι φοιτητές καλούνται να προβαίνουν

σε αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων κάθε εξαμήνου.

β. Για λόγους ομοιόμορφης τήρησης στατιστικών στοιχείων και δυνατότητας εξαγωγής αξιοποιήσιμων για το εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος και συνολικά του Ιδρύματος συμπερασμάτων, τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης καταρτίζονται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. και μπορούν να διαφοροποιούνται μερικώς, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών κάθε ακαδημαϊκής μονάδας ή/και κάθε μαθήματος. Η συμπλήρωσή τους πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

γ. Η διεξαγωγή της αξιολόγησης γίνεται με ευθύνη της λειτουργούσας στο Τμήμα Νομικής του Α.Π.Θ., Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.), σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π του Α.Π.Θ., και πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της τελευταίας. Η Διοίκηση και η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος οφείλουν να προβαίνουν σε συστηματικές ενέργειες για την προσέλευση φοιτητών στην αξιολόγηση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΜΟ.ΔΙ.Π. και τις σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου.

δ. Η ΟΜ.Ε.Α. παρακολουθεί, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της ΜΟ.ΔΙ.Π., τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών στη διαδικασία της αξιολόγησης, αναλύει τα σχετικά αποτελέσματα και ενημερώνει επ’ αυτών τα Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ. και της αντίστοιχης ακαδημαϊκής μονάδας. Τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης αφορούν σε κάθε διδασκόμενο μάθημα και σε κάθε διδάσκοντα ξεχωριστά.

ε. Τα όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. και της ακαδημαϊκής μονάδας, σε συνεργασία με την αντίστοιχη ΟΜ.Ε.Α., οφείλουν να μελετούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να ανακοινώνουν τις συναγόμενες διαπιστώσεις τους, να αποφασίζουν τη δημοσιοποίηση των συνοπτικών αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, όταν κρίνεται αναγκαίο και πάντως μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των μαθημάτων του εξαμήνου, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία για την προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, και να αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Άρθρο 22
Οδηγός Σπουδών

Το Π.Μ.Σ. εκδίδει Οδηγό Σπουδών με σκοπό την ενημέρωση των μεταπτυχιακών φοιτητών για την λειτουργία του.

Ο Οδηγός Σπουδών δύναται να περιλαμβάνει:

α. Γενικές Πληροφορίες καθώς και χρήσιμες ηλεκτρονικές πληροφορίες για το Ίδρυμα και το Τμήμα, ειδικότερα για διοικητικές υπηρεσίες ή συλλογικά όργανα που μπορεί να απευθυνθεί ο μεταπτυχιακός φοιτητής για την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών του.

β. Τον σκοπό, το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. καθώς και τα αποκτώμενα προσόντα μετά την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

γ. Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των ακαδημαϊκών εξαμήνων, των εξεταστικών περιόδων, των αργιών, των περιόδων παρουσιάσεων μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και τυχόν άλλων υποχρεώσεων όπως πρακτικής άσκησης, σεμιναρίων, συνεδρίων κ.α.

δ. Το πρόγραμμα μαθημάτων, τις πιστωτικές μονάδες, το διδακτικό προσωπικό, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών.

ε. Την επίσημη γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

στ. Τη διοίκηση του Π.Μ.Σ.

ζ. Βάσεις δεδομένων.

η. Χρήση Βιβλιοθήκης.

θ. Υπηρεσίες προς τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 23
Μεταβατικές ρυθμίσεις

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία, τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τον παρόντα Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ., θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων και τροποποίηση του οικείου Κανονισμού.

Παράρτημα

Θεματική και Περιγραφή των Μαθημάτων

Γίνεται μνεία ότι οι διδάσκοντες μπορούν τακτικά να ανανεώνουν το περιεχόμενο των μαθημάτων εμπλουτίζοντάς το και με νέες θεματικές, πέραν των πιο κάτω αναφερομένων.

Α’ Εξάμηνο

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Ι

Θεματική: Δίκαιο, πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί της ελληνικής Αρχαιότητας.

Περιγραφή: Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται προσέγγιση του δικαίου, των πολιτικών και κοινωνικών θεσμών της αρχαιότητας μέσα από την επεξεργασία και την ανάλυση πηγών, όπως δικανικών λόγων, επιγραφικών και παπυρικών μαρτυριών, ιστοριογραφικών, φιλοσοφικών και λογοτεχνικών έργων. Η πολιτειακή οργάνωση, η απονομή της δικαιοσύνης, η παραγωγή του δικαίου και η επενέργεια της εφαρμογής του στον κοινωνικό βίο είναι ζητήματα που απασχολούν διαχρονικά. Η μελέτη των πηγών συμβάλλει στην ανασύσταση του κοινωνικού βίου στην αρχαιότητα και παρέχει το έναυσμα για συσχετισμούς με αντίστοιχους θεσμούς και δικαιικές ρυθμίσεις στη σύγχρονη πραγματικότητα. Εξετάζονται επίσης θεσμοί του ιδιωτικού δικαίου, όπως ο γάμος, οι περιουσιακές και συναλλακτικές σχέσεις, οι ρυθμίσεις του κληρονομικού δικαίου, αλλά και οι αξιόποινες πράξεις, η δίωξη και η τιμώρησή τους. Ιχνηλατούνται επίσης αρχές και μέθοδοι ερμηνείας του δικαίου, η πορεία που διέγραψαν από την αρχαιότητα και η πρόσληψή τους στη σύγχρονη έννομη τάξη.

2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Ι

Θεματική: Βασικά θέματα Θεωρίας του Δικαίου.

Περιγραφή: Η Νομική ως επιστήμη. Το πρόβλημα της ορθότητας των νομικών κρίσεων. Η νομική γλώσσα. Ο νομικός συλλογισμός. Κριτική δικαστικών αποφάσεων. Πώς θεμελιώνεται καθήκον προστασίας της Φύσης και του έμβιου κόσμου; Πώς μπορούμε να συλλάβουμε

ορθολογικά αρχές δικαιοσύνης; Υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη. Η ανωτέρω περιγραφή του μαθήματος είναι ενδεικτική.

3. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Ι

Θεματικές: Ενδεικτικά: (i) Θεωρία και πρακτικές ασκήσεις προσομοίωσης διαπραγματεύσεων (γενικό μέρος) και νομικών διαπραγματεύσεων (ειδικό μέρος) (ii) οικονομική κρίση, παγκοσμιοποίηση και οι σχέσεις του δικαίου με την οικονομία (iii) έμφυλες σχέσεις και Δίκαιο (ισότητα των δύο φύλων, ταυτότητα φύλου) (iv) κοινωνική παρέκκλιση (θεωρίες για την παρεκκλίνουσα ή έκτροπη συμπεριφορά, έγκλημα και τιμωρία) (v) Δίκαιο και Πολιτισμός (vi) Δίκαιο και βιοηθική (μεταμόσχευση οργάνων, πρόληψη και καταστολή της τοξικοεξάρτησης) (vii) μειονότητες, ξενοφοβία, μετανάστευση, πρόσφυγες (viii) έθνος, εθνική ιδεολογία και κράτος (ix) κοινωνία της πληροφορίας- θεωρίες για τα κοινωνικά δίκτυα (x) σύγχρονα νομικά επαγγέλματα - νομικός πολιτισμός.

Περιγραφή: Πηγές του δικαίου. Φυσικό και θετικό δίκαιο. Κριτική προσέγγιση του νομικού κρατικοθετικισμού. Το δίκαιο ως κοινωνικό φαινόμενο και ο νομικός ρεαλισμός. Θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου. Οι τρεις τύποι νομικής σκέψης: το δίκαιο ως απόφαση, το δίκαιο ως κανόνας, το δίκαιο ως οργάνωση. Τα τρία πορίσματα - αξιώματα στα οποία θεμελιώνεται η κοινωνιολογική μελέτη του δικαίου: το δίκαιο υπερβαίνει τις κρατικοθετικιστικές τυπικές πηγές του, οι νομικοί κανόνες δεν καλύπτουν το σύνολο των κοινωνικών κανόνων, το δίκαιο υπερβαίνει τη συνείδηση των κοινωνικών υποκειμένων. Σφαιρικός συστημικός ορισμός του δικαίου και οι πολλαπλές γέφυρες σύνδεσης ανάμεσα στη νομική θεωρία (και τη δογματική επιστήμη του δικαίου) και στη νομική πρακτική. Κοινωνιολογικές σχολές σκέψης-προσεγγίσεις (διαλεκτική, δομολειτουργισμός, μαρξισμός, συστημική, κοινωνιο-σημειωτική, κοινωνιο-κυβερνητική).

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Ι

Θεματική: Το δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας στην ελληνική και διεθνή έννομη τάξη.

Περιγραφή: Θρησκευτική Ελευθερία στην Ελλάδα, σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο διεθνή χώρο. Μέτρα για την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας. Ειδικά η ΕΣΔΑ και η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οργάνωση και διοίκηση εκκλησιαστικών και θρησκευτικών νομικών προσώπων και κοινοτήτων. Θεωρία και νομολογία. Η ανωτέρω περιγραφή του μαθήματος είναι ενδεικτική. Οι διδάσκοντες προτίθενται να ανανεώνουν και να ποικίλλουν τα περιεχόμενα του μαθήματος.

5. ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Ι

Θεματική: Νομική προστασία ψηφιακών αγαθών και δίκαιο ηλεκτρονικών συναλλαγών.

Περιγραφή: Ψηφιακά αγαθά (λογισμικό, βάσεις δεδομένων, πολυμέσα, ψηφιακά έργα κ.ά.) και η προστασία τους με το δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός στο πεδίο των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονική ταυτοποίηση και υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Προστασία καταναλωτών και χρηστών στο διαδίκτυο. Ηλεκτρονικές πληρωμές, φορολόγηση, τεχνικά πρότυπα και υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας.

Β’ Εξάμηνο

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΙ

Θεματική: Δίκαιο, πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί της ρωμαϊκής Αρχαιότητας.

Περιγραφή: Στο πλαίσιο του μαθήματος προσεγγίζονται θεσμοί και ρυθμίσεις του ρωμαϊκού δικαίου, καθώς και η πρόσληψή τους σε σύγχρονες έννομες τάξεις, με βάση την επεξεργασία και την ανάλυση πηγών δικαίου, ιστοριογραφικών μαρτυριών, φιλοσοφικών, ρητορικών και άλλων έργων. Αναλύεται η πολιτειακή και θεσμική οργάνωση της Ρώμης, η διαμόρφωση της νομικής επιστήμης, η νομοπαραγωγική διαδικασία και η κωδικοποιητική προσπάθεια στις διάφορες περιόδους της ρωμαϊκής ιστορίας μέχρι την πρόσληψη του ρωμαϊκού δικαίου στον σύγχρονο κόσμο. Επίσης, γίνεται επεξεργασία συγκεκριμένων νομικών υποθέσεων και ανάλυση των νομικών λύσεων που προτάθηκαν κατά καιρούς σε συγκεκριμένα ζητήματα ενοχικού, εμπράγματου, οικογενειακού, κληρονομικού δικαίου που απασχολούν και σήμερα. Μελετάται η απονομή της δικαιοσύνης, η δίωξη και πάταξη του εγκλήματος, η σωφρονιστική πολιτική σε συσχετισμό με την πολιτειακή οργάνωση ανά τους αιώνες.

2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΙ

Θεματική: Ρεύματα ιδεών στη Θεωρία του Δικαίου (από τον Καντ και εντεύθεν).

Περιγραφή: Η δικαιοπολιτική φιλοσοφία του Καντ. Η δικαιοπολιτική σκέψη του Μπένθαμ. Ελευθερίες και δικαιική ρύθμιση στη σκέψη του ώριμου Μαρξ. Η γένεση και η εξέλιξη του νομικού θετικισμού. Ρεύματα κριτικά προς τον νομικό θετικισμό στην Ευρώπη και στον αγγλοσαξονικό κόσμο. Η θεωρία δικαίου του Χαρτ. Κριτική αποτίμηση του ωφελιμισμού. Η θεωρία δικαιοσύνης του Ρωλς. Η ανωτέρω περιγραφή του μαθήματος είναι ενδεικτική.

3. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΙ

Θεματικές: Ενδεικτικά: (i) Θεωρία και πρακτικές ασκήσεις προσομοίωσης διαπραγματεύσεων (γενικό μέρος) και νομικών διαπραγματεύσεων (ειδικό μέρος) (ii) οικονομική κρίση, παγκοσμιοποίηση και οι σχέσεις του δικαίου με την οικονομία (iii) έμφυλες σχέσεις και Δίκαιο (ισότητα των δύο φύλων, ταυτότητα φύλου) (iv) κοινωνική παρέκκλιση (θεωρίες για την παρεκκλίνουσα ή έκτροπη συμπεριφορά, έγκλημα και τιμωρία) (v) Δίκαιο και Πολιτισμός (vi) Δίκαιο και βιοηθική (μεταμόσχευση οργάνων, πρόληψη και καταστολή της τοξικοεξάρτησης) (vii) μειονότητες, ξενοφοβία, μετανάστευση, πρόσφυγες (viii) έθνος, εθνική ιδεολογία και κράτος (ix) κοινωνία της πληροφορίας- θεωρίες για τα κοινωνικά δίκτυα (x) σύγχρονα νομικά επαγγέλματα - νομικός πολιτισμός.

Περιγραφή: Θεωρίες για τη δικαιοσύνη. Ιστορική και συγκριτική προσέγγιση, καθώς και σε βάθος μελέτη διαφορετικών δικαιοταξιών (κύρια της ελληνικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της αμερικανικής). Διάκριση μεταξύ νομικής ισχύος, νομικής αποτελεσματικότητας και κοινωνικής αποτελεσματικότητας. Ο νομικός πλουραλισμός στην εποχή της μετανεωτερικότητας. Μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων (case studies) από όλους τους

κλάδους της νομικής επιστήμης (αστικό δίκαιο, ποινικό δίκαιο, εμπορικό δίκαιο, συνταγματικό δίκαιο και διοικητικό δίκαιο). Μια εισαγωγή στις κοινωνιολογικές τεχνικές εμπειρικής έρευνας (ερωτηματολόγια-συνεντεύξεις). Η κοινωνιολογική Σχολή της Κατανοούσας Κοινωνιολογίας (Max Weber). Πώς η Κοινωνιολογία του Δικαίου βοηθά τους σύγχρονους νομικούς να εμπλουτίσουν, να βελτιώσουν και να ξεπεράσουν το υπάρχον νομικό σύστημα (η Κοινωνιολογία του Δικαίου ως πραξεολογία).

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΙΙ

Θεματική: Σχέσεις κράτους και εκκλησιών/θρησκευμάτων.

Περιγραφή: Η συνταγματική ρύθμιση των σχέσεων κράτους και εκκλησιαστικών/θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα και σε κράτη μέλη της ΕΕ. Η νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών οργανισμών και ο ν. 4301/2014. Διοίκηση και διαχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας. Το φορολογικό καθεστώς των θρησκευμάτων. Ποινικό και πειθαρχικό δίκαιο των εκκλησιαστικών και θρησκευμάτων. Εκκλησιαστικές δικαιοταξίες της ελληνικής επικράτειας. Εκκλησία της Ελλάδος, Άγιο Όρος, Κρήτη και Δωδεκάνησα. Θεωρία και νομολογία.

5. ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΙ

Θεματική: Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών στο Διαδίκτυο.

Περιγραφή: Προστασία δεδομένων στη σύγχρονη κοινωνία. Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων και ειδική νομοθεσία σε ειδικούς τομείς, όπως ηλεκτρονικές επικοινωνίες, προστασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων, προστασία δεδομένων εργαζομένων κ.λπ. Προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο: ελευθερία της έκφρασης και μισαλλόδοξος λόγος, μνήμη και λήθη στον κυβερνοχώρο, δικαίωμα πρόσβασης και άλλα συμμετοχικά δικαιώματα.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Θεσσαλονίκη, 18 Ιουλίου 2025

Ο Πρύτανης

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

- Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
- Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• **Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:**

Α. Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις** → **Εγκύκλιοι**.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

02040122807250028